

ANUL X. — No. 3.



MARTIE 1929

# REVISTA VĂNĂTORILOR

---



ORGAN OFICIAL AL UNIUNEI GENE-  
RALE A VĂNĂTORILOR DIN ROMANIA

*Recunoscută persoană morală prin legea din 1 Maiu 1923*

SEDIUL „UNIUNEI”

PIAȚA C. A. ROSETTI, 7 / BUCUREȘTI

# UNIUNEA GENERALĂ A VÂNĂTORILOR DIN ROMÂNIA

RECUNOSCUTĂ PERSOANĂ MORALĂ PRIN LEGEA DIN 1 MAIU 1923  
SUB INALTA PROTECȚIE A M. S. REGELUI

Sediul: PIAȚA C. A. ROSETTI, 7—BUCUREȘTI

## CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

Inalți Președinți de Onoare:

M. S. REGELE GEORGE AL GRECIEI, A. S. R. PRINCIPELE NICOLAE

Președinți de Onoare:

MIHAIL SUTZU și GH. NEDICI

Președinte:

ANTONIU MOCSONYI

Vice-Președinți:

NICOLAE RACOTTA și VASILE V. ȘTEFAN

Secretar-General:

C. G. ALEXIANU

Membrii - Consilieri:

D-r I. ANDRONESCU, I. ANGELESCU, PETRE BALACIU, Marchizul de BELLOY, Principele GEORGE V. BIBESCU, Prof. Dr. E. BOTEZAT, DINU I. C. BRĂTIANU, Dr. I. BEJAN, Principele JEAN CALIMACHI, GEORGE P. CARP, Dr. E. COSTINESCU, General I. GÂRLEȘTEANU, Prof. ERNEST JUVARA, G. LAKEMAN-ECONOMU, Prof. DIONISIE LINȚIA (pentru Banat), Colonel A. MICU, General G. G. MANU, N. MANTU, Prof. Dr. N. MEȚIANU, Dr. VALER NEGRILĂ (pentru Ardeal), DIMITRIE I. NICULESCU, C. OPRAN, M. SC. PHERECHYDE, Dr. I. PHILIPOVICZ, GEORGE A. PLAGINO, NICOLAE SĂULESCU, GEORGE SCHINA, Maior R. SCHNEIDER-SNYDER, Dr. L. SCUPIEVSKI, Dr. O. STOICHIȚĂ, Prof. Dr. G. UDRISCHI.

Censori :

S. BODNĂRESCU, N. KALERGI, M. FLECHTENMACHER, GH. GEORGESCU, A. STĂNESCU

Scopurile U. G. V. R. cuprinzând intereselor tuturor vânătorilor din întreaga țară, toate Societățile de Vânătoare se pot grupa în jurul ei.

## CONTRIBUȚII:

Membrii plătesc o cotizație anuală de Lei 300, în care este cuprins și abonamentul obligator la „REVISTA VÂNĂTORILOR“

Societățile: plătesc o taxă fixă de afiliere de Lei 10 de fiecare membru până la 100, iar dela 100 înainte numai Lei 5. Ele plătesc un abonament obligatoriu la „REVISTA VÂNĂTORILOR“ de 400 Lei anual și o cotizație anuală de 20 de Lei de fiecare membru

Abonamentul la „REVISTA VÂNĂTORILOR“ este obligatoriu pentru toți membrii „UNIUNEI“.

**Statutele U. G. V. R. se trimit la cerere contra 20 Lei în mărci poștale**

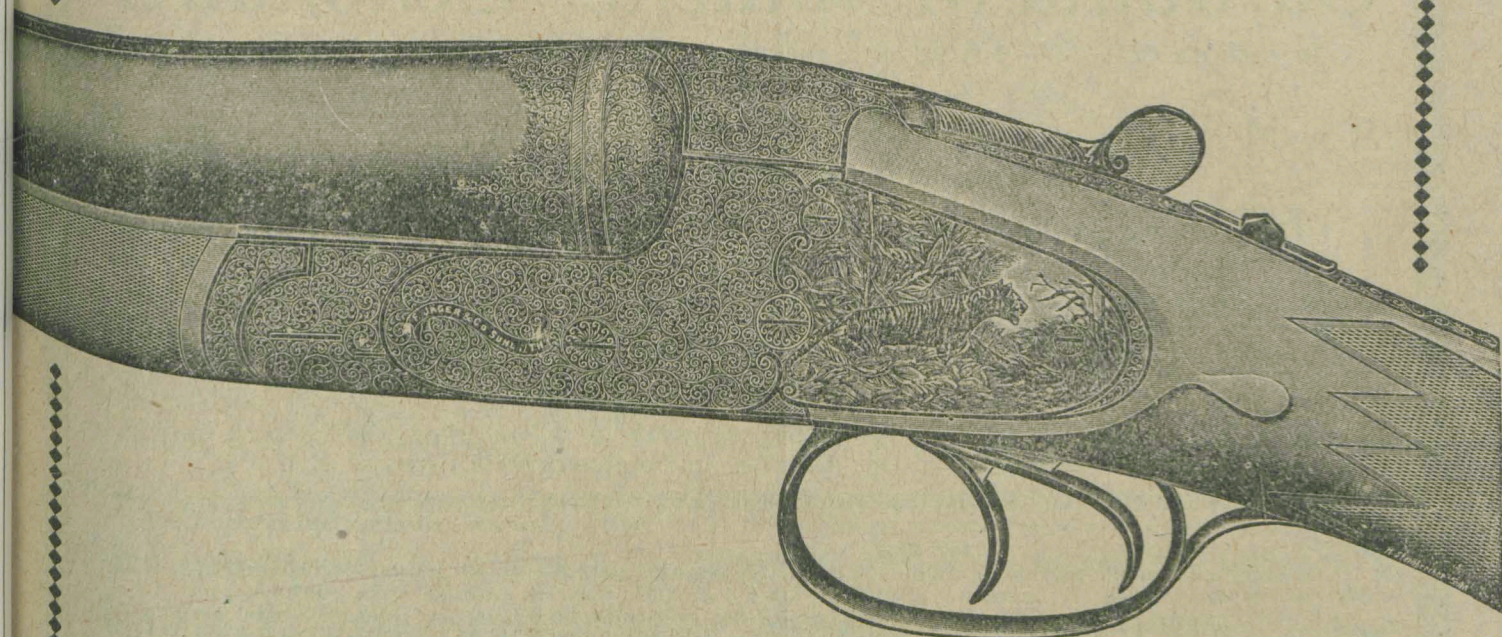
Corespondența fără mărci pentru răspuns și cererile pentru interveniri la autorități, neîntovărașite de timbrele legale, rămân fără răspuns.

Orele de birou la Uniune: În toate zilele de lucru dela 9—1 și 3—7

**SEDIUL: PIAȚA C. A. ROSETTI No. 7 — BUCUREȘTI**

A R M E L E  
F. J A E G E R & Co.

Sunt neîntrecute ca tir și  
soliditate, putând rivaliza  
în privința aceasta cu cele  
mai scumpe arme engleze



Toate armele fabricate de  
această casă pentru membrii  
„UNIUNEI“ sunt cea mai eloc-  
ventă reclamă, obținând fără ex-  
cepție predicatelor „excepțional“  
și „superior“ la standurile oficiale  
de încercare din străinătate.

S P E C I A L I T Ă Ţ I :

Zăvoarele „Simson-Jaeger“ și „Vertical-Block“ care rezistă celor mai for-  
midabile presiuni \* Armarea separată de glonț, patent Jaeger, pentru  
drillinguri \* Ejectorul infailibil sistem Jaeger \* Viza patent Jaeger, etc.

Ultimul catalog ilustrat și cu prețuri se  
trimite membrilor „UNIUNEI“ franco  
la cerere, adresată la sediul nostru.

**Nu cumpărați nici o armă. înainte de a vizita expoziția Uniunii**

3 ARME



3 ARME

care nu trebuie să lipsească

din echipamentul dv. sunt:

## *Carabina Mannlicher-Schönauer*

în calibrele 6,5 — 8,2 — 9 și 9,5 mm., precum și calibrele de mare viteză nou introduse:  
7 × 62, 7 × 64 și 8 × 60 mm.

ARMA DE VÂNĂTOARE HAMMERLESS

cu țevi de schimb cal. 12 și 16

PISTOLUL AUTOMAT „STYR” CU ȚEAVĂ BASCULANTĂ  
cal. 6,35 și 7,65 mm.

SUNT ARME DE CEA MAI MARE PRECISIE  
ATÂT CA TIR, CÂT ȘI EXECUȚIE

*Steyr-Werke A. G.*

Wien I., Teinfaltstrasse 7.

Reprezentată prin «Uniunea Generală a Vânătorilor din  
România»,—Catalog ilustrat contra marca postală necesară

**Carabinele de vânătoare cu repetiție sistem „Mannlicher-Schönauer”,** aparțin categoriei de arme de vânătoare cu închizător cilindric și mișcare rotatoare pentru deschidere, închidere și armare; zăvorirea se efectuează prin dispozitive așezate simetric în dosul capului mobil.

*Magazinul* este așezat în mod practic cu totul în pat; iar partea lui inferioară este închisă hermetic, făcând imposibilă intrarea prafului. El ocupă puțin loc și pe lângă o greutate redusă îi dă armei și un aspect elegant.

*Mecanismul de ridicare rotativ,* cu cartușele așezate concentric, în contrast cu sistemul la care cartușele sunt așezate pe 2 rânduri, în zigzag, el elude ori-ce strângere al cartușelor. Introducerea cartușelor în magazin se face cu ajutorul unui încărcător lamă.

*Inchizătorul este foarte maniabil* atât la deschidere cât și la închidere. Când el este închis, obturatorul se poate asigura în mod perfect. Demontarea și remontarea mecanismului de ridicare și al închizătorului se poate efectua ușor, fără nici o uneltă.

Carabina cu repetiție «Mannlicher-Schönauer», se fabrică în calibrele 6,7—8,2—9—9,5—7 × 62—7 × 64 și 8 × 60 mm. Toate calibrele se disting prin *calități ballistice remarcabile.*

**Nouile arme hammerless „Steyr” în calibrele, 12 și 16, posedă avantaje extraordinare, față de toate armele hammerless existente.**

1. Toate piesele sunt fabricate din oțelurile speciale, renumite, styriene, produse în uzine proprii și toate armele sunt încercate pentru uzul pulberii fără fum.

2. Bascula nu are nici o deschizătură, etc., deci nu poate intra nici praf nici murdărie în interiorul ei.

3. Mecanismul este construit cât de simplu posibil, constând numai din patru părți: din piesa de armare, percutor, arc și trăgacele exterioare.

4. Siguranța nu fixează numai trăgacele, ci și percutoarele, împiedecându-le să scape din cauza unei izbiri, sau căderi. Prin urmare, este exclusă o descărcare accidentală.

5. Armele se pot livra și cu 2 rânduri de țevi. Un rând cal. 12 și altul cal. 16, așa că vânătorul își poate transforma în câteva secunde, fără unelte, arma cal. 12 într'una cal. 16.

6. Trăgacele se pot regla ușor prin câte un șurub mic așezat lângă fiecare trăgaci, regulându-le după placul vânătorului să scape ușor, sau mai greu.

7. Ejectorul automat se poate pune afară din funcție, cu ajutorul unei mici chei.

### PISTOLUL «STYR»

este singurul pistol ca țevă basculantă. Avantajele lui sunt:

1. *Siguranță absolută.* Prin bascularea țevii ne putem ușor convinge dacă pistolul este încărcat sau nu. Pistolul se poate descărca fără greutate și fără pericolul să fi rămas vre un cartuș în țevă. Siguranța nu fixează trăgaciul, ca la cele mai multe sisteme de pistoale, ci *cocoșul* armei.

2. *Maniabilitatea.* Prin bascularea țevii putem vedea imediat interiorul mecanismului. Se poate introduce ori când numai câte un cartuș în cameră, ce permite folosirea armei în mai multe direcții, și anume:

a) ca pistol cu un singur foc, în cazul pierderii încărcătorului;

b) spre a trage numai un singur foc, punând încărcătorul la prima gradație;

c) în sfârșit, ca armă cu repetiție, ca ori-ce pistol automat.

3. *Curățirea ușoară.* Fără a demonta pistolul, se pot ușor vedea mecanismul de dat foc cum și toate celelalte părți, a căror curățire este necesară după tragere.

4. *Toate piesele sunt interșanjabile.* Ele se pot schimba fără cea mai mică greutate.

Pistolul «Steyr» mai are multe avantajii, din care amintim: Forma elegantă—Greutatea mică—Precisia țirului—Rezistența incomparabilă—execuția fină.

NU CUMPĂRAȚI NICI O ARMĂ ÎNAINTE DE A VIZITA EXPOZIȚIA UNIUNEI

# ATLAS-PETROL

SOCIÉTÉ EN NOM COLECTIF POUR LE COMMERCE ET L'INDUSTRIE DU PÉTROLE

EXPORTE EN TANCS ET EN CITERNES:

B E N Z I N E

D'AVIATION, LÉGÈRE MOYENNE  
ET LOURDE, WHITE-SPIRIT,  
GAZ-OIL, PÉTROLE LAMPANT

HUILES MINÉRALES DISTILLÉES ET  
RAFFINÉES, DE TOUTE VISCOSITÉ

RUE REGALĂ, 21. TÉL.: 26/53 et 14/90 BUCAREST ADR. TÉLÉGR.: «ATLASPETROLE»  
AGENCES: PLOEȘTI \* CONSTANTZA \* GIURGIU

**Nu cumpărați nici o armă, înainte de a vizita expoziția Uniunii**

## A N U N Ţ

Caut pentru prăsilă: o pereche câini de arret germani, cari să aibă cel puțin 2 ascendenți verlorene apporteuri, să nu fie consanguini.

Să fie complet dresați: 1) Cu exercițiuni de arret și apport, a p r o a p e ca un câine bun englez sau francez, la prepelițe, potârniche, sitari, epuri și la mlaștini. 2) În plus să fie rănit-aducători la epuri: a) să discearnă gravitatea ranei. b) să plece numai când știe că epurele tot va muri, oricât de ușoară ar fi rana. c) Să fie mărinimos și să-i scurteze agonia alergându-l mai multe mij de metrii, gâtuindu-l și aducându-l.

La garanții prin scrisoare, mă transport la probele, ale căror împrejurări mi se vor fixa.

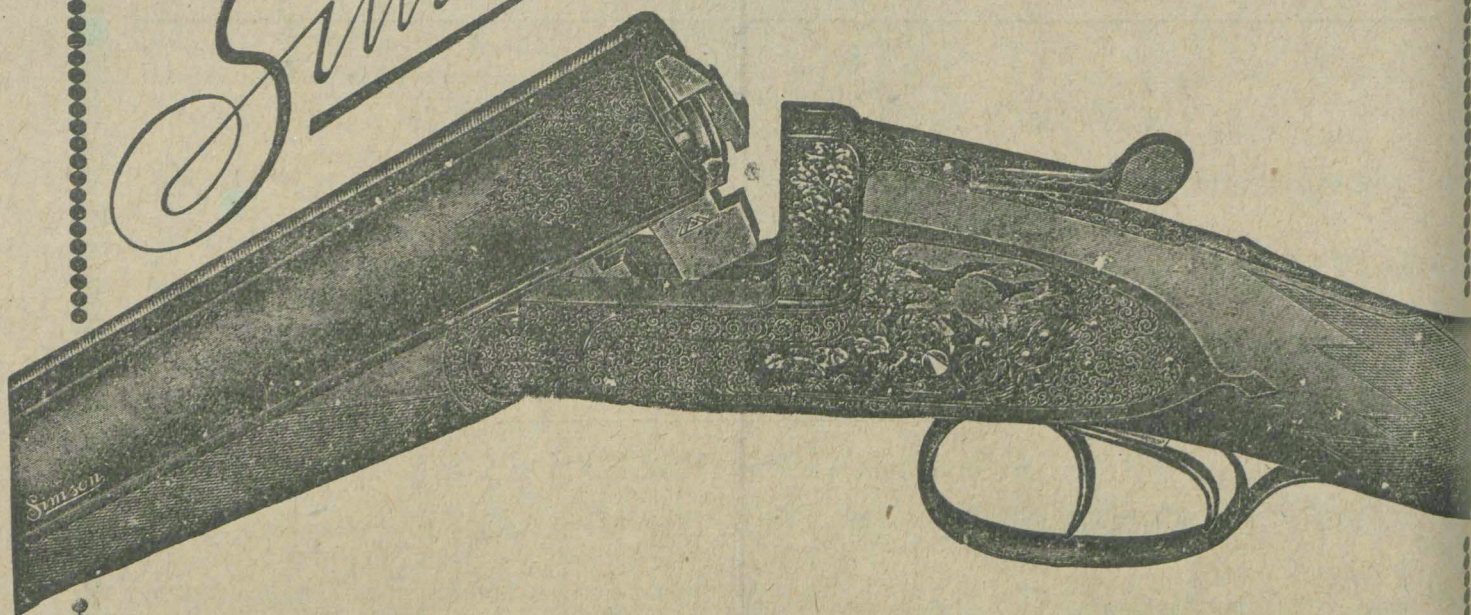
Plătesc prețul cerut.

Locot. Colonel ST. ILIE-IOTTA  
Str. Al. Lahovari 28, Giurgiu

Loc rezervat pentru anunț

Loc rezervat pentru anunț

# Simson



ARMELE SALE CU ALICE, DRILLINGURI,  
ARME PENTRU TIR DE PORUMBEI,  
ARME CU DOUĂ ȚEVI, SISTEM BOCK,

Sunt fabricate renumite,  
de cea mai mare precizie  
și cu un tir neîntrecut.

Armele pentru tir de porumbel „SIMSON” sunt purtate de către mulți trăgători Internaționali de profesie renumiți, și succese de primul rang se obțin mereu cu ele.



## Carabina de precizie „SIMSON”

Armă de calibru mic cal. 6 și 9 mm., care se poate furniza cu țevi ghintuite, în zece modele diferite. Tir precis până la 100 m., și de aceea foarte potrivită ca armă de exercițiu, pentru împușcarea răpitoarelor mici, cu blană, pentru împușcarea de ciorci, de păsări acvatice, etc.



## Revolverul automat „SIMSON”

CALIBRU 6.35

Formă plată, având cel mai mic număr imaginabil de piese componente, cari se pot demonta ușor, fără instrumente speciale. Precizie balistică mare, funcționare absolut sigură.

Fabricile de arme **SIMSON & Co. Suhl** (Germania)

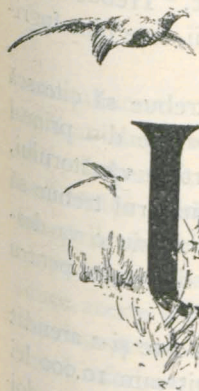
Armele „SIMSON” se procură prin „UNIUNEA GENERALĂ A VÂNĂTORILOR DIN ROMÂNIA”

**Nu cumpărați nici o armă, înainte de a vizita expoziția Uniunii**



## ROLUL REVISTEI VÂNĂTORILOR

de G. Lehrer



**U**N ARTICOL dintr'o revistă de vânătoare maghiară spune printre altele, că legea noastră pentru protecția vânatului, dar în special Uniunea Generală a Vânătorilor sunt invidiate de străinătate, de oarece legea noastră este perfectă; iar «Uniunea», fiindcă este factorul esențial care colaborează cu Statul pentru ridicarea vânătărei la rangul cerut de civilizație.

Recompensa străduințelor «Uniunei» nu este deocamdată decât lauda, aprobarea celor de peste graniță. De parte însă de a fi satisfăcută, «Uniunea» vrea mai mult, mult mai mult decât un rezultat platonice; vrea înălțarea vânătărei la cel mai desăvârșit grad, transformarea ei în factor economic național.

Țările din occident ne-au arătat cum putem ajunge la ținta aceasta: prin înființare de școli cu caracter vânătorești, dar mai ales prin educarea vânătorilor retardari cu ajutorul scrierilor de specialitate.

Singura posibilitate deci este calea presei, și de aceea «Uniunea Vânătorilor» prin revista ei, încearcă redeschiderea conștiinței vânătorești.

După cum am spus «Revista Vânătorilor», singura revistă românească în acest gen în țară — are scopul de a face să se nască discuții publice, opinii contradictorii pentru a da astfel posibilitatea cititorilor să aleagă părerea cea mai bună, cea mai documentată. Apoi tot prin revistă vânătorii adevărați pot avea informații și pot cunoaște noutățile în domeniul vânătărei ținând contactul cu restul vânătorilor specialiști din țară și străinătate.

Discuțiile între specialiștii și iubitorii de vânătoare prin intermediul revistei noastre ar fi interesante, și pline de învățătură pentru cititori. Cusurul cel mare însă este că n'avem posibilitatea materială să dăm fiecărui vânător să citească revista noastră; iar revistei să-i dăm o astfel de amploare, încât să nu fim obligați să știrbim sau să nu putem publica articole sau polemicele născute între membrii Uniunei și prețioșii noștri colaboratori.

Dorința «Uniunei» nu este alta decât o legătură cât mai strânsă, o conlucrare ideală a tuturor vânătorilor din România și prin glasul organului ei «Revista Vânătorilor», să fie ecoul dorințelor și dezideratelor celor 35.000 de vânători din țară.

Când vom putea ajunge la scopul acesta, atunci România va putea rivaliza, fără nici o îndoială, cu orice țară civilizată, iar vânătoreea la noi va fi un factor economic de cea mai mare importanță.

Mă abat puțin dela subiect pentru a arăta mentalitatea unui vânător *conștient*, ca apoi să se poată deduce restul.

Acum câțiva ani vorbiam cu un prieten vânător și proprietar al unei moșii de 3000 ha. care eră foarte entuziasmat că împușcase la o vânătoare (cu bătaie) 22 de epuri.

Niciodată, spune el, n'am făcut mai mult vânat ca anul acesta și mă declar foarte mulțumit.

Nu s'a gândit, sârmanul, niciodată de ce pe o asemenea moșie nu sunt mii de iepuri și nici odată probabil nu s'a gândit ce se poate face cu părul, blana sau carnea acestui vânat.

În occident vânatul a creat industrii mari, unde se tăbăcesc blănurile răpitoarelor cu păr, se industrializează părul vânatului; iar prin aceasta se dă de lucru miilor de lucrători.

Infiorarea unei țări nu depinde oare de comerț și industrie? Inchipuiți-vă că România nu va mai importa blănurile scumpe de vidră, jder, vulpe, dihor, etc. din Lipsca sau de aiurea, ci va lucra tot atât de bine aceste blănuri, pe care o vânătoare rațională în țară le va furniza industriei. Nu credeți, că atunci patria noastră a făcut un pas înainte pe tărâmul economic? Nu credeți, că ar fi bine ca orice om sărac sau bogat, să mănânce odată sau de două ori pe săptămână carne de vânat, mai efină decât cea de porc sau de vacă?

Cred, că ceace am arătat aci, este conform cu dorințele fiecărui bun român și încurajat tocmai de acest lucru, mă străduiesc să avizez la măsuri, care ar putea face ca și vânătoreea noastră, să fie la înălțime și să fim pe drept cuvânt invidiați de străinătate.

Ce trebuie să facem? Să îndreptăm, sau mai bine să îndrumăm pe vânător așa fel, încât să crească și să ocrotească vânatul, să înțeleagă rolul pe care trebuie să-l joace în Stat ca vânător.

Este însă foarte greu de înfăptuit ceea ce dorim prin faptul, că noi de ani de zile ne străduim alături de vânătorii conștienți, colaboratorii Revistei și membrii «Uniunii», să scoatem din amorțeala în care se complace vânătorul român; dar în special să reprimăm delictele de vânătoreea pedepsind pe braconieri, aducând și pe vânătorul incorect pe calea cea bună.

N'am reușit și nu vom reuși atâta timp, cât organele de control și instituțiile de Stat care sunt puse să supravegheze, să judece și să pedepsească pe cei ce greșesc, nu sunt în curent cu ideea modernă de vânătoreea și nici în contact cu Direcția Vânătoreei din Ministerul de Domenii și mai ales cu «Uniunea Vânătorilor» prin Revistă.

«Uniunea» nu are mijlocul să trimeată gratuit judecătoriilor de ocoale, pretoratelor și jandarmeriilor «Revista Vânătorilor». Cu atât mai puțin nu poate să învețe vânătorul necivilizat, sau pe cel neinițiat să iubească vânatul, ca apoi din îndbold propriu să ocrotească și să îngrijească sârmanul nostru vânat prigonit; dar mai ales nu-l poate învăța să nu facă acțiuni care — deși nu sunt prevăzute și sancționate de lege — ating onoarea vânătorului, a vânătorului civilizat.

Iată de ce vrem, ca cel puțin cei 35.000 de vânători din România să citească revista, iată de ce vrem, ca autoritățile în legătură cu vânătoreea să fie în cunoștință de cauză, când sunt puse să judece delictele de vânătoreea; să le judece prin prisma vânătorului, iar nu prin prisma profanului în materie de vânătoreea care și zice: «Ce mare lucru a făcut *nea Stan*, dacă a împușcat o căprioară, sau un epure?» Advocatul inculpatului are o sarcină foarte ușoară față de un neinițiat, să dovedească inocența braconierului, iar judecata după matură chibzuință dacă nu achită, în orice caz pedepsește cu minimum de pedepsă.

Singura noastră scăpare, singurul mijloc care să ne asigure prosperitatea pe tărâmul vânătoreesc, este o publicitate cât mai întinsă pentru lămurirea celor neștiutori, o colaborare a tuturor vânătorilor pentru cauza lor. În viața de Stat rolul cel mai important îl deține presa, tot așa și în viața vânătorească rolul preponderent îl au revistele vânătorești. Revista noastră însă, singura în țară, după cum am mai arătat, nu corespunde încă nici pe departe rolului ce și-a impus, deoarece este citită numai de circa 2000 din cei 35.000 de vânători care vâneză cu permise în regulă. Aceasta este dovada strigătoare a lipsei de interes, pe care vânătorii noștri o poartă vânătoreei și este și o dovadă de cât ne mai trebuie pentru a rivaliza cu țările din occident. Vânătorii trebuie să-și dea seama de rolul și importanța lor și implicit a vânătorului din țară. Mă mir deci, cum suntem admirați și laudați de străini.

Vânătoreea nu este numai o distracție, iar vânătorul nu trebuie să fie numai «Sportsmann», sau să-și asigure fiertura de fiecare zi prin orice mijloc. Trebuie să fie conștient, că vânatul este o bogăție a țării, care bine îngrijită, contribuie la prosperitatea ei.

Să convingi pe vânătorii noștri, că trebuie să citească Revista este o sarcină foarte grea, de oarece din primul moment, atingi cea mai susceptibilă parte a vânătorului «punga». Să nu se uite însă, că dacă vânătorul trebuie să deschidă foarte puțin punga acum, mai târziu o va deschide mai mult, dar nu pentru a scoate din ea, ci pentru a o umple.

Citez cazul unei societăți de vânătoreea, care și-a arendat un teren secătuit de braconieri, a cheltuit cam 10.000 lei de fiecare membru pentru pază și îngrijire, iar peste doi ani, vânzând prisosul de epuri împușcați pe teren, au putut face o crescătorie de fazani, iar membrii nu numai contribuiesc cu nimic pentru întreținerea terenurilor și fazaneriei lor care s'a mărit pe măsură ce vânatul se prăsișă, și vor ajunge cu siguranță la exportul de vânat viu foarte curând.

Ținem la dispoziția celor interesați date pozitive, cu care cred că-i vom convinge despre utilitatea și exactitatea acestor afirmațiuni, neapărat dacă, dulcea îndreptățire a vânătorului român se va risipi și dorința de acțiune se va naște în el.

Guvernul să ne ajute? Ideea să pornească din inițiativă parlamentară? Sau numai d-l ministru al Domeniilor și d-l director al Vânătoreei să pue umărul! Credința mea este, că toți au datoria să lucreze pentru propășirea



Țării și toată lumea trebuie să ia parte activă la străduințele ce «Uniunea» depune de ani de zile, pentru a învinge indiferența și a transforma vânătoarea în economie națională.

Preocupările dregătorilor în privința chestiunilor de Stat la ordinea zilei ca: împrumutul extern, stabilizare, etc. s'au micșorat; cataclismul nu s'a produs, deci nu mai poate fi vorba de amânări.

Cerem deci ca memoriul<sup>1)</sup> înaintat de «Uniunea» în două rânduri Ministerului de Domenii, să fie soluționat, pentru că numai astfel vom putea ajunge acolo unde civilizația ne-o impune.

<sup>1)</sup> În acest memoriu Uniunea a cerut ca «Revista Vânătorilor», să fie distribuită prin Minister fiecărui posesor de permis.



## UNIUNEA GENERALĂ A VÂNĂTORILOR DIN BULGARIA

de vânătorul-șef R. Borjan



ÎN MUNȚII și șesurile Bulgariei găsim astăzi mii de bucăți de vânat util și răpitor, printre cari multe specii rare, cari formează ținta vânătorilor bulgari.

Diferitele societăți și organizații vânătoarești actuale numără circa 30.000 de membri activi, față de 4.000 de membri existenți înaintea războiului mondial. Chiar din

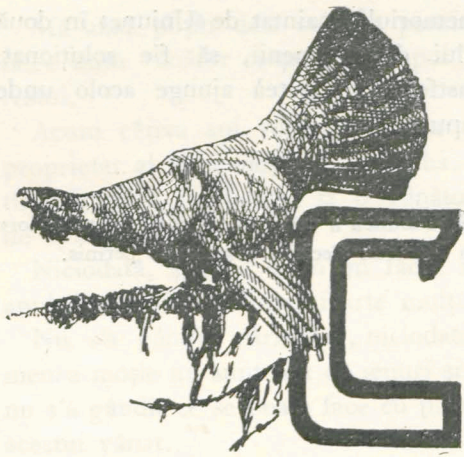
enunțul acestor cifre putem vedea extinderea și progresul realizat după război de bulgari în domeniul acesta. Au priceput ei, că numai strănși uniți pot să se împună străinătății și să fie folositori țării lor, și au făcut toate eforturile posibile spre a se organiza și a-și crea o lege după care să se conducă. Organul superior care conduce aceste societăți de vânătoare se numește «Consilieratul superior al vânătoarei» și este ajutat de «Consilieratul inferior», ca organ executiv. În afară de aceste două consilii, cari veghează asupra bunului mers al societăților, organizațiilor și asupra respectării legilor, vânătorii bulgari țin din timp în timp congrese unde discută îmbunătățirile ce trebuie aduse organizațiilor și legilor. Rezultatul acestor congrese se aduce la cunoștința tuturor prin organul oficial intitulat «Lovec» (se citește Loveț) = «Vânătorul», care apare în 28.000 de exemplare. Ținta pe care o urmăresc toți vânătorii să o aducă la îndeplinire prin toate aceste organe este: reglementarea drepturilor de vânătoare, a pazei și a ocrotirii vânatului util, precum și combaterea braconajului. Consilieratul superior își dă toată silința să introducă disciplina în rândurile vânătorilor și să le ridice moralul înființându-le case de pensie și de ajutor, amenajându-le terenuri pentru tir, muzee de vânătoare, biblioteci și expoziții, înființând diferite cluburi vânătoarești, acordând diferite premii pentru

prinderea braconierilor, făcând statistici anuale de vânat cu păr și aripat, ucis în Bulgaria și în sfârșit înlesnind societăților procurarea de terenuri de vânătoare, arme, muniții, cărți și diverse unelte pentru prinderea vânatului răpitor. Organizațiile lor sunt tinere și toate fac sacrificii pentru realizarea progresului dorit. Autoritățile bulgare sunt și ele demne de toată lauda prin concursul ce-l dă vânătorilor. Regele Boris protejează el însuși societățile de vânătoare dându-le înaltul său concurs. Astăzi încă pădurile seculare din munții Balcani adăpostesc un mare număr de vânat ca: urși, lupi (dintre cari se împușcă anual aproximativ 600 de bucăți), râși, mii de jderi, vulpi, dihori, vidre, pasări răpitoare, sute de mii de iepuri, veverițe, viezuri, pisici sălbatice, etc., cari au aspectul unui foarte colorat Eldorado după care țințesc puștile vânătorilor bulgari și care constituie una din bogățiile țării lor, prin exportul a celei mai mari părți din pieile acestui vânat. Exportul anual este de circa 50.000—60.000 kgr. în valoare aproape de 40 milioane de leva. Venitul acesta este destul de mare pentru o țară ca Bulgaria. O statistică din 1925—1926 ne indică următoarele cifre ale diferitelor piei de animale exportate: 6229 piei de vulpi, 1431 piei de jderi (din cei de piatră) 260 piei de jderi nobili (cea mai scumpă piele în Bulgaria), 7677 piei de dihori, 106.200 piei de veverițe, 383.280 piei de epuri.

Exportul total, după această statistică s'a ridicat la 58.500 kgr., dintre cari 47.500 numai piei de epuri.

Vânătoarea în munții Balcanului bulgăresc constituie una din cele mai frumoase și mai plăcute sporturi. Vânatul din pădurile seculare, neexploatate încă, unde rareori întâlnești picior de om, trăește nestingherit de nimeni. O tăcere adâncă domnește aci, panoramele admirabile ce se oferă ochiului sunt demne de a fi văzute de toți admiratorii naturei.

Suntem siguri că respectând legile, vânătorii bulgari vor progresa și vor reuși să aducă această ramură economică la înălțimea civilizației actuale.



# HRĂNIREA VÂNATULUI

de Ötvös Balázs  
Casa Verde — Timișoara

U CĂȚIVA zeci de ani mai înainte, nu prea eră vorba de ocrotirea, de hrănirea vânatului util, și totuș, pe acele timpuri eră mai mult vânat ca în prezent, când legea vânătoarei ne obligă să hrănim vânatul util pe timpul iernii. (Dacă legea ar fi atât de severă și în executare, precum e pe hârtie, mulți vânători ar fi privați de permisul de vânătoare, căci puțini sunt acei vânători, cari îngrijesc vânatul lor!). Nu se făceau pe atunci adăposturi, ogoare, ca vânatul să aibă ascunzișuri, adăposturi contra intemperiilor. Și totuși, pe acele timpuri eră mai mult vânat!

«Așadar — zic mulți vânători — nu e necondiționat necesar să facem adăposturi pentru vânat, să-l hrănim iarna!»

Să nu uităm însă două lucruri de mare importanță!

1. In acele timpuri erau puțini vânători. Vână moșierul, nu numai pe moșia sa, dar arendă și toate terenurile din vecinătate, sau — când eră vânătoarea liberă — vână numai el singur, căci alții nu prea vânau.

Astăzi însă, aproape pe fiecare teren comunal s'a înființat câte o societate de vânători, cu mulți membri. Cunosce aici în județ o societate de vânători cu 15 membri, care vânează pe 1500 de jugăre. Azi nu numai proprietarul de moșie vânează, dar vânează și meseriașul și țăranul. Dar fiind vânători, fiecare vrea să împuște vânat pentru propria sa întrebuințare, ba și pentru rude, pentru prieteni. Vânatul n'are liniște, e prigonit, neliniștit în tot terenul; iar pe timpul oprit nu mai vezi vânători pe teren, nu e cine să stârpească răpitoarele, câinii și pisicile vagabonde!

Se poate îmulți vânatul, persecutat ziua de gonași, de câini; dimineața și seara împușcat la pândă, fără milă, fără cruțare?!

2. Suprafața câmpiilor, pădurilor s'a schimbat, s'a transformat. Nu mai vezi pe câmp arbuști «inutili», cari dau vânatului hrană și adăpost pe timpul ernii. Fiecare petec de pământ e astăzi arat, cultivat și când roadele s'au cules, vânatului nu-i rămân nici burueni, căci iată după secerat venim îndată cu plugul, ca arându-l să expunem solul razelor solare, ca să fie arat, când vin ploile de toamnă, pentru ca să poată primi și păstră umezeala.

Iarna vânatul n'are ce mânca din cauza amintită mai sus, iar când e zăpadă și semănăturile verzi sunt acoperite, vânatul răcâe, scormonește zăpada ca să aibe cel puțin verdeță, dar și acest aliment e înghețat și greu de găsit!

Vine primăvara, vine iarăș plugul, câmpul e plin de

muncitori, și lângă căruțele țaranilor vedem câini «de pază»! Câte ravagii fac acești câini, este destul de cunoscut! Apoi mai venim pe timpul ouatului și puiatulul cu grapa, să grăpăm semănăturile, livezile. Câți pui de epure se prăpădesc, cine poate da socoteală?!

Pădurea iarna e acoperită cu zăpadă, iar dela primăvară până la sfârșitul toamnei, plină cu vite! Și lângă vite, 5—6 câini păzitori, fără jujeu, care nu stau lângă vite, ci fac vânătoare!

Plugarul leneș, al cărui pământ s'a umplut din neglijența sa de buruieni, face curățenie toamna sau primăvara dând foc bălăriilor. Dar cu buruienile împreună ard și semințele lor (hrana), ba ard și toate insectele, cea mai de seamă hrană naturală a vânatului aripat.

Pe marginea pădurei și prin poeni, sunt arbuști fructiferi (porumbari, etc.), din punct de vedere ai silviculturii, plante inutile. Afară cu ele, să nu strice aerul, să nu înăbușească plantele folositoare silviculturii! Dar cu aceste plante stricătoare, am distrus plantele hrănitoare ale vânatului.

Vedem deci, că noi înșine diminuăm posibilitatea hrănirii vânatului. Dar trebuie să o facem, din punct de vedere mai important. In schimb însă, dacă distrugem hrana naturală a vânatului, să avem grijă să-l hrănim artificial.

Nu ne costă scump hrănirea vânatului, mai ales că vânatul înmulțindu-se, ne aduce un venit, pe care nici n'am contat!

Cum să hrănim vânatul?

Modul cel mai rațional ar fi să facem ogoare anume pentru vânat, dar aceasta o putem face numai pe teren propriu, de care dispunem așa cum voim.

Pe terenuri arendate — proprietatea altora — cam greu ar fi să facem ogoare pentru vânat, ceeace s'ar putea face numai dacă am lua câteva pogoane de pământ în arendă. Fiind însă vorba, că voim să arendăm pământ pentru a face ogoare vânatului, «dușmanului agriculturii», sigur că nu vom primi pământ în arendă, sau dacă reușim, atunci, pe un preț pe care nu-l putem plăti.

Fiindcă cele mai multe terenuri de vânat sunt terenuri arendate, acum voiu vorbi de hrănirea artificială a vânatului pe aceste terenuri.

1. *Fazani*. Se găsesc mai mult prin pădure, unde nu e greu să le facem adăposturi de hrănire. Facem un acoperiș pus pe patru stâlpi. Cei dinainte cam de 150—160 cm. Cei dinapoi cam de vreo 30 cm. înalți. Punem pe stâlpi, în lung și în lat, câțiva lați (crengi) și'i acoperim cu stuf, cu coceni, sau cu pae. Acoperișul să fie cu spatele spre nord și în partea de dinapoi să fie desis, ca fazanii surprinși de răpitoare, să poată dispăre în el. Inaintea adăpostului, de pe o suprafață de câțiva metri pătrați, să scoatem arbuștii, sau arborii, ca fazanii să aibă un loc liber pe unde trec la adăpost și mai ales, ca răpitoarele

patrupede, furișându-se — atrase de mirosul fazanilor — să nu poată ajunge cu o singură săritură sub adăpost. Contra răpitoarelor sburătoare, — dacă adăpostul e de ex. pe marginea unei poeni — îi apărăm, agățând crăci în față. Așa fiind, răpitoarea aripată nu se poate rezezi deodată din sbor la fazani, ba nici nu-i vede.

Să nu amânăm hrănirea fazanilor până cade zăpada, ci să-i hrănim începând de atunci, când recoltele de pe câmp s'au ridicat. Imprăștiem, începând dela locul unde stau fazanii cu predilecție (porumbiști, miriști), grâu ct. II—III, porumb, semințe de floarea soarelui, mazăre, sămânță de măturică, până la adăpost, ca să-i momim, să-i obișnuim la adăpost. Iarna când e frig, punem sub adăpost un așternut de pleavă de grâu, orz, ovăz, cam de vreo două palme grosime, ca fazanii scormonind prin pleavă, să petreacă cât mai multă vreme sub adăpost și să aibă un loc mai cald, pentru a se scaldă. La prima zăpadă măturăm cărarea pe care trec fazanii la adăpost și ținem aceste cărări întotdeauna curate.

Să nu uităm, că unde sunt mulți fazani, sunt și răpitoare, pe cari dacă le-am distrus, vin din altă parte altele, atrase de mirosul fazanilor. Să punem deci pe cărările curățite, capcane (lăzi de prins) și ne vom miră, ce mulțime de nevăstuici, dihori și mai ales pisici vagabonde vom prinde cu aceste capcane. Pe marginea pădurei, unde se încrucișează liniile, să punem capcane pentru răpitoare aripate (coșuri pentru ereți).

Fazanul ocrotit și hrănit e cel mai recunoscător vânat, fiindcă se înmulțește mai iute ca ori și ce alt soi de vânat.

2. Potârnichea nu are mari pretenții în ce privește hrana. Acest vânat tratat restrâns de tot se apropie iarna de marginile satului să caute hrana minimă prin pae, pleavă, sapă găuri în zăpadă să se poată ascunde și adăposti contra gerului și vântului, dar mai ales pe semănături, ca să se hrănească cu verdeață, dacă n'are altceva de mâncat. Această hrană nu e suficientă, le e frig, amorteșc, și sârmanele potârniche se culcă una lângă alta ca să se încălzească. Ce ușor îi este vulpei, răpitoarelor aripate, să stârpească deodată un stol întreg. Vin braconierii, le

văd pe zăpadă îngrămădite și cu un singur foc împușcă aproape stolul întreg. Lângă pae, le așteaptă lațurile și pisicile satului!

Potârnichea neîngrijită nu se poate înmulți!

Dar dacă le facem câteva adăposturi, le scăpăm de moarte și primăvara avem un stoc care se înmulțește.

Pentru potârniche nu facem adăposturi la fel ca pentru fazani. Pe marginea pădurei, pe arbuștii din pășune, din șanțuri, etc. punem câte un braț de pae, iar paele le acoperim cu niște crăci, spini, ca să nu le ia vântul, și să nu bată la ochi de departe. Sub acoperiș facem curățenie, punem pleavă, presărăm niște grăunțe și hrănirea potârnicheilor e gata.

Nu putem dar zice, că hrănirea potârnicheii ar fi scumpă!

3. Epurii, nici ei nu sunt pretențioși. Când nu e zăpadă, găesc ei hrană destulă. Semănături de grâu, orz, ovăz, lăstari de salcie și buruieni, sunt hrana lor naturală. Când însă e zăpadă, bietul epure scormonește cu greu ca să ajungă la semănături. Să-i înlesnim deci cel puțin această muncă. Să curățăm zăpada de pe semănături ici colo cu lopata, sau mai bine, să înlăturăm zăpada cu plugul de zăpadă făcându-i astfel cărări.

Câteva brațe de trifoiu, lucernă, sau cel puțin pae de ovăz, de orz, ne scapă epurii de foame pe timpul iernii. Punem câte o mână de trifoiu (pae) ici colo în pădure, lângă cărările făcute de epuri între doi copaci, între crengile arbuștilor. Nu punem hrana pe pământ, căci în acest caz zăpada o acoperă.

Pe câmp batem câte un par în pământ, tragem pe el câte un snop de pae și epurii îl găesc.

Dacă vrem să-i îngrijim și mai bine, să adunăm în luna Iunie lăstari verzi de salcie, de plopi, etc., esențe moi. Lăstarii îi uscăm la umbră sub copaci, căci dacă îi uscăm la soare, cad frunzele. Ii legăm în snopi mici, și-i folosim pentru hrană în timpul iernii.

Fânul nu este bun, pentru epuri, căci este prea hydrosopic, trage umezeala aerului (ploaie, zăpadă) și mucezește.

Cine vrea însă să facă o prăsire rațională, acel vânător trebuie să înființeze ogoare pentru vânat. Dar despre ogoare voi scrie altă dată.



## Adunarea Generală

Adunarea Generală anuală a „UNIUNEI“ este fixată pentru ziua de Vineri 15 Martie 1929, orele 6 p. m.; iar în cazul că nu s'ar întruni numărul de membri statutar, se va amâna pentru ziua de 22 Martie 1929, la aceiași oră. Adunarea va avea loc la sediul „UNIUNEI“.

### ORDINEA DE ZI:

1. Darea de seamă asupra exercițiului anului 1928.
2. Aprobarea bilanțului și descărcarea consiliului de administrație.
3. Complectarea consiliului de administrație, conform art. 25 din statute.
4. Diferite chestiuni generale.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE.

## STÂRCUL ALB

de Valerian Petrescu, Judecător

Omagiu domnului Gh. Nedici



**D**INTRE toate păsările aquatice cari sălășluiesc în cuprinsul bălților noastre, cea mai interesantă, sub diferitele raporturi ale vieții, este Stârcul alb.

Privită și din alt punct de vedere caracteristic înfățișării sale albe, din a cărui siluetă liniară pleacă acel panaceu de egrete

mult căutate de industria feminină a pălăriilor, această pasăre este fără îndoială și cea mai frumoasă, fără ca, acordându-i o superlativă apreciere, să dăm uitării pe majestuoasa lebedă, regina parcurilor imense, din adâncurile singuratice ale stufărișului.

Fauna bălții — *mirabile visu* — oferă priveliștea unei bogate și neîntrecute varietăți de specii. Ochiul nostru vânătoresc stabilește însă o ierarhie în mijlocul lor, multiplicată uneori, după cum vrem să ne raportăm la nemăratele caracteristici pe cari ni le prezintă, de exemplu, fie gingășia și inteligența sborului unora din ele, fie frumusețea penajului cu care sunt împodobite altele, fie înfățișarea lor neobișnuit de curioasă, etc. Astfel suntem de acord cu d. maior I. Rosetti-Bălănescu că, în ceea ce privește sborul, becațina stă în fruntea piramidei — d-sa denumind-o regina vânătorului <sup>1)</sup> — după cum stârcul alb trebuie plasat pe aceeași înălțime grafică din al doilea punct de vedere, și mai departe pelicanul, ca pasăre aproape singulară, prin aspectul masiv al corpului și ciudățenia ciocului său.

1. Stârcul alb este o pasăre călătoare ca și celelalte cari emigrează în țările cu climă caldă. Pleacă dela noi pe la sfârșitul lui Septemvrie și începutul lui Octomvrie și se întoarce primăvara însoțit de impetuoase stoluri de bătlani și țigănuși, stabilindu-se în colonie pe cuprinsul dunărean, în locurile cele mai izolate ale bălții, unde stuful este mai des și mai bătrân sau în pădurile de sălcii cari formează mlăjețul inundat totdeauna de apă.

2. Stârcul alb face parte din ordinul *Picioroangelor* și din familia *Herodiidelor*, fiind răspândit pe toate continentele, variind însă după ținut și climat. În Europa îl întâlnim în Sud-Est, atingând aria de repartiție spre Nord până în Sudul Ungariei. În Germania se află extrem de rar încă de pe la 1863.

Doctorul *Eduardus Klein* ca și *Kurt Floerickes*, precum și manualele didactice dela noi îl clasifică ca aparținând familiei *Ardeidelor*.

În țara noastră întâlnim două specii: *herodias alba*, stârcul alb mare și *egretta garzetta*, stârcul alb mic. În

Africa de Sud și în bălțile formate pe tot parcursul Nilului se găsește o altă specie, *herodias egretta*, foarte puțin deosebită de *herodias alba* din Europa; iar în America se întâlnește *leucophoryx candidissima*, ale cărei egrete sunt recurbate la capăt, asemănătoare mult lui *egretta garzetta*.

Alte specii de stârci cari mai trăesc în baltă, avem pe cel galben, *herodias aurea*, care este apreciat ca și cel alb; pe cel cenușiu, *herodias cinerea*, cu varianta minoră de culoare gri, căruia vânătorii îi spun țigan; și pe cel roșu cu varianta minoră a celui roșcat, care este și cel mai pitic dintre toți, caracteristic prin faptul că își petrece viața numai în desigur mlăjețului.

3. În limba noastră, stârcului alb i se mai spune popular și *ceapâr*, *stârc de zăpadă*, *stârc nobil*.

În englezește este denumit: *great white egret*; în franțuzește: *héron*, *aigrette*; în nemțește: *Edelreiher*, *Silberreiher*; în ungurește: *kócsag*; în rusește: *belaja tschepura*.

În unele cărți de zoologie îl găsim trecut cu numele de *bătlan*, sub această denumire fiind cunoscut în Moldova. La noi însă, aceasta este cu totul altă pasăre. Căci bătlan pe baltă, în mijlocul vânătorilor și al pescarilor, este acela care răspândește din corpul său o mixtură de miros, ca rezultat al peștelui cu care se hrănește și al bălții murdare pe unde viețuește. Ea prezintă două specii: una majoră, de talia aproximativ a unei găște sălbatice, mai forte însă, și cealaltă, în mărimea unei rațe din cele mari, — ambele având pliscul îndoit la vârf, fiind cele mai vorace răpitoare de pește.

4. Din punct de vedere al mărimii celor două specii, există oarecare diferență între ele.

Cel mare atinge talia, în medie, 1,5 m. Măsurate mai multe exemplare, dimensiunea aceasta variază între 90 cm. și 1,15 m.; pe când cel mic prezintă o lungime medie de 60 cm. și variabilă pe exemplare între 55 și 70 cm. Firește, aceste măsurători au fost făcute pe păsări mari și nu adulte, astfel că notele luate acum câțiva ani, au fost efectuate pe stârci împușcați la întâmplare, majoritatea din ei fiind păsări mature împodobite cu destule egrete.

Lungimea aripelor la cel dintâiu este, în medie, de 1,10 m. și variabilă între 1—1,20 m.; iar la celălalt 77 cm. și variabilă între 70 și 85 cm.

Picioarele la primul este de 50 cm. și variabile între 45—56 cm., de culoare cafenie; 26 cm. la al doilea și variabile între 23—30 cm., de culoare negricioasă cu tălpile gălbui.

Gâtul lung și subțire, cu o dimensiune de 60 cm. și variabil între 57—64 cm.; iar la celălalt 32 cm. și variabil între 30—36 cm.

Ciocul 16 cm. și variabil între 14—17 cm., de culoare cafenie-neagră, la bază gălbui; 11 cm. la al doilea și

<sup>1)</sup> Sborul și tirul Becăținei: R. V. No. 2, An. IX.

variabil între 10—12 cm., de culoare neagră. La adulți ciocul este gălbui și la vârf negru.

Ochii la ambele categorii au irisul gălbui.

Capul nu are nimic deosebit afară de cei câțiva fulgi cari pornesc din creștet, posedându-i numai specia celor mici. Numărul lor variază, probabil, după anii de viață. În mod obișnuit am găsit, unul, doi și chiar trei fulgi, foarte rar patru, purtându-i numai cei de sex bărbătesc. Ipoteza că numărul acestor fulgi ar indica numărul anilor, se colaborează și cu faptul că la acei cu mai mulți fulgi, egretele sunt ceva mai lungi, în număr mai mare și mai frumoase.

Dintre toate felurile de stârci, acest smoc de pene îl mai poartă cei cenușii și cei cărora li se spun țigani. La cei dintâi, fulgii sunt bleu-marin, iar la ceilalți de culoare albă. Dimensiunea lor variază, atingând 17—18 cm.

Tarsul 21 cm. și variabil între 20—22 cm.; iar la cel mic 11 cm. și variabil între 10—12 cm. Acesta nu este acoperit cu fulgi, deasemenea și coapsa pe jumătate din lungime.

Coadă 18 cm., la cel mic 10 cm. Numărând penele, am găsit la cele mai multe exemplare 13, variind de la 12—14; iar la ceilalți mici, același număr de 13, în mod frequent și 12 pene.

Degetele sunt în număr de patru, cel mic fiind plasat la spate. Între ultimul și penultimul există o membrană de 15 mm. la stârcul mare și 10 mm. la cel mic, care unește degetele la bază. Degetul cel mare măsurat cu unghie are 12,5 cm., iar celelalte două 9,5—10,5 cm., pe când la cel de al doilea stârc, primul are 7 cm., iar celelalte două 5—5,50 cm.

Unghiile acestor păsări prezintă cu totul ceva particular, un organ accesoriu, pe care nu l-am întâlnit la nici o altă specie de sburătoare de baltă.

Existența acestui organ care are menirea de a îndeplini o funcțiune fiziologică, raportată la obiectul omenesc ce satisface aceeași nevoie, scoate la iveală un lucru foarte important, situând într'o lumină de superioritate inventivitatea spiritului omenesc în domeniul fizic, care de cele mai multe ori completează cu succes omisiunile naturii. Căci omul fără a fi observat a priori acest organ la unghiile herodiidelor, l-a creat pe cale de necesitate.

Este vorba de acel *pieptene* de o adevărată finețe artistică, pe care nu l-am găsit descris nicăeri, dar pe care studiind fauna bălții noastre, l-am observat la degetele acestor păsări.

Unghia degetului mare dela fiecare picior poartă pe partea din înăuntrul păsării, adică unghia dela piciorul drept pe latura din stânga, iar aceea dela piciorul stâng pe latura din dreapta, un pieptene cu niște dințișori mărunți, al căror număr este variabil:—20—21—25—28.

Asupra rostului acestui pieptene, socotesc că nu ar exista nici o îndoială că el servește păsării pentru a smulge cu ajutorul lui acele superbe egrete când sosește perioada de năpârlire. Între exemplarele cari au fost ucise, s'au găsit unele a căror unghie-pieptene păstră încă printre dințișori firișoare fine rupte din corpul egretei, fapt care determină utilitatea organului.

Unghia-pieptene o au toate categoriile de stârci, deși nu toți au același penaj. Așa de exemplu, stârcul roșcat,

de desis, precum și țiganul nu posedă acele crosse și totuș au pieptenele respectiv, ceea ce însemnează că acesta servește nu numai la smulgerea egretelor, ci și a celorlalți fulgi, poate și la pieptenat.

5. Stârcul alb este o pasăre peștivoră. El se hrănește cu tot ceea ce îi poate procura balta ca alimentație și în special roșioară, obleți, frunza plopului, plătică, etc.

Nu mănâncă numai pește, ci în lipsă de o asemenea hrană culege din apă și lipitori. Constrâns de împrejurări, stomacul lui e satisfăcut să digereze chiar carne de animale. Acum câțiva ani încercând să cresc doi pui de stârc alb, din specia celor mari, am reușit să-i fac să se hrănească cu carne de vacă, pe care le-o tăiam în bucățele și le-o aruncam într'un vas cu apă. Se îndemneau și mâncau pe întrecute, fără a li se strică stomacul. După un timp, unuia din ei i-a crescut mai repede aripi și într'o dimineață făcând exerciții de sbor pe acoperișul casei, și-a luat drumul spre baltă, fiind bun plecat. Celălalt, din cauza singurătății și nostalgiei, la câteva zile eră de nerecunoscut. Nu se mai hrăniă ca odinioară și eră mereu trist. Induioșat de această schimbare a lui, m-am gândit că trebuie să-l duc de unde îl luasem. Și într'o zi, m-am repezit în baltă și i-am dat drumul la poalele pădurii în care se află colonia lui, lăsându-l să culeagă peștișori prin apa revărsată de curând.

Stârcul alb deși este o pasăre care își petrece viața în colonie, totuș, după mâncare umblă izolat. Rareori se află în grupuri de câte cinci până la zece, unsprezece, excepțional mai mulți, amestecați chiar și cu stârci din cei galbeni, cenușii sau roșii, și aceasta se petrece înainte de a începe perioada de nidificare, când colonia abia sosită se află în cercetarea bălții, spre a-și stabili undeva reședința pentru cuibărire. Tot în acest timp, unii din ei însoțesc cârduri întregi de bătlani, cari, risipiți pe un front mare, bat peștele mânădu-l în locuri de strâmtoare, pentru a fi mai ușor săgetat de pliscul lor rapace.

Ca locuri de pescuire, stârcul alb preferă pe acelea izolate, pe unde liniștea neturburată de pasul omului este asigurată. Il întâlnim totdeauna la luminișuri, pe unde apa este revărsată proaspăt prin ierburi și pâlcuri de țipirig, sau pe bordura locurilor, cari micșorându-se din cauza secetei, grămădește peștele pe o suprafață mai mică, unde poate fi prins cu ușurință. Câteodată își adună hrana staționând pe malurile Dunărei, pe unde aceasta formează vreun cot ferit de bărcile pescarilor; alteori pândind peștele prin locurile inundate de apă, se așează în răstimpuri prin sălciiile din apropiere, cățărându-se pe vârfurile lor.

Stârcul alb, ca și bătlanul, este un neobosit culegător de peștișori. În peregrinările noastre de vânătoare pe baltă, adeseori îl zărim în depărtare strălucind în puzderia de raze solare pe la marginile bălții, pe unde apa nu are mai mult de o jumătate de metru în adâncime, pășind când domol, când nervos, după prada ce o secundă se înfățișează ochilor lui pătrunzători, în undulările apei miraculoase.

6. În scurtul timp de câteva luni pe an, cât stă prin bălțile noastre, această pasăre este într'o continuă febrilitate. De cum sosește din depărtările călătoriei, slăbită

de atâta sbor, este preocupată de a se stabili undeva în imensitatea bălții, unde să-și construiască cuibul nestânjenit de nimeni.

După cum am spus la început, locul de nidificare formează reședința unei colectivități apreciabile de stârci albi, care nu poate fi deci ales la întâmplare. Colonia, după o cercetare minuțioasă a bălții, se fixează în colțul cel mai ascuns al desîșului, cu totul inaccesibil explorațiilor accidentale, fie ale bărcilor, fie ale altor inoportuni vizitatori. Aici stabilită reședința, activitatea pentru construirea cuiburilor nu mai încetează. Zi de zi, fiecare pereche adună cu sârguință și poartă în ciocurile lor lemnișoare subțiri și frunze uscate, pe cari le aduce într'un sbor domol și le așează cu oareșcare iscusință deasupra stufului îndoit pe jumătate și împletit în răscruți pe o suprafață care să convie cuibarului. Sau în cele mai multe cazuri, colonia își va construi cuiburile în mlăjetul impenetrabil, pe ramurile numeroase ale sălciilor sau în unghiurile crăcilor ce pornesc neregulat dela baza tulpinilor cari zac, trei sferturi, înghițite de apă.

De obicei, stârcii cei mici preferă mlăjetul, iar cei mari stuful bătrân și des. Din patru colonii de stârci mici câte am putut afla pe o rază de 30 km., nici una nu a fost stabilită pe cuprinsul bălții înăuntrul stufului, ci toate numai pe mlăjet. Și din contră, din cele două colonii de stârci mari găsite pe aceeaș rază, celei mai importante ca număr le-am descoperit cuiburile în desîșul unei întinderi de trestii cu totul de nepătruns, pe când

cealaltă se stabilise într'o pădure deasă, în care agresivitatea țânțarilor fără socoteală de mulți, nu-ți permit să rămâi acolo nici două minute.

Mlăjetul sau stufărișul în care o colonie și-a fixat reședința sunt situate întotdeauna în locuri, în cari apa poate să aibă o adâncime de doi metri. Explicația constă în aceea că aceste păsări își aleg reședința pentru construirea cuiburilor primăvara, când apele Dunărei cresc și deci și ale bălții devin mari. Treptat însă cu intrarea în vară, acestea scad de tot, iar pământul se usucă cu desăvârșire, în timp ce accesiunea înăuntrul coloniei devine mai ușoară, ne mai fiind obstaculată de apă.

7. Cuiburile, odată terminate, păsările încep să ouă. Numărul acestora variază. În cuibul unei perechi din cei mari, găsim de obicei 3 ouă, mai rar 4 sau 5, cu coaja destul de aspră care are o greutate de 5,1 gr. de culoare verzue-albăstruie și cu dimensiunile următoare:  $61\frac{1}{3} \times 42\frac{3}{4}$  mm., iar în cuibul celeilalte perechi se află în genere 5 ouă și mai rar 3 sau 4, de mărimea unui ou de cioră și de aceeaș culoare verzue, dar mai închis puțin.

Cuiburile, în perioada când păsările încep să ouă, se află la o înălțime de circa  $1\frac{1}{2}$  m. dela suprafața apei, astfel că în această vreme nu se poate pătrunde într-o colonie decât numai cu barca și cu foarte mare greutate chiar, din cauza crăcilor și a ramurilor dese.

(Va urma)



## ZECE ZILE CU MAJESTATEA SA REGELE FERDINAND I. ÎN DELTA DUNĂRII

de Colonel A. R. Spiess, Directorul Vânătorilor Regali



**D**ELA o strălucită vânătoare de urși la Gurghiu, la care au fost uciși de către înalții oaspeți ai Majestății Sale Regelui și de către conducătorii vânătoarei, 13 urși, și de unde abia întors, după un scurt popas, la ceibii mugitori, mă chemă o depeșă formulată scurt din partea

Excelenței sale Marele Maestru de Vânătoare, la reședința regală dela Sinaia, unde trenul regal eră gata de plecare. La 4 Octomvrie seara plecăm spre Brăila, portul principal de export al cerealelor, pentru a continua de aci călătoria pe Jachtul regal «Ștefan cel Mare» în delta Dunării. O fericită coincidență a trenurilor mă conduse, abia cu o oră înainte de plecarea trenului regal, în frumoasa reședință de vară

a perechi regale, situată minunat la piciorul povârnișului de Est pe masivul calcaros al Caraimanului.

Cu două zile înainte, Majestatea Sa Regina plecase cu suita Sa în America, așa că numai membrii familiei regale rămași au condus pe Majestatea Sa, împreună cu înalții oaspeți.

Eră un grup ilustru care se urcă în trenul regal pentru a întreprinde ca oaspeți ai Majestății Sale, călătoria în «Eldorado»-ul pasărilor din Dunărea de jos și din Delta

Perechea regală greacă, prințesa Maria a Greciei și prințul Cristofor al Greciei, fratele Majestății Sale Regale și cei doi nepoți ai Majestății Sale, principii de Hohenzollern-Sigmaringen, ca și Amiralul Ioanidis, Marele Maestru de Vânătoare excelența Sa de Mocsonyi, d-na și d-na Lahovary, făceau parte din suită și la această se alătură natural adjutanții curții și alți oaspeți izolați.

La 5 Octombrie era o zi minunată. O boare rece din Nord Est suflă dealungul văii Dunării, când trenul regal ajunsese, conform itinerariului la Brăila. La ora 8,30 Majestatea Sa și oaspeții coborâră din trenul regal, și se duseră spre Yachtul regal, salutați de 21 salve de tun ale unui monitor de Dunăre și aclamați de o mulțime de oameni. Pe bord se servi dejunul.

După masă se pregăti programul de către d-l Prof. Dr. Antipa, care cu experiența sa îndelungată este unul dintre cei mai eminenți conducători ai pescăriei Statului, și cel mai bun cunoscător al Dunărei de jos. După ce s'a pregătit programul de călătorie și vânatoare, am început călătoria. Trecând printre nenumăratele vapoare ale diferitelor națiuni, împodobite ca de sărbătoare cu steaguri, pornirăm în cerc în jurul Brăilei, oraș extraordinar de regulat așezat și în partea de sud este foarte curat. După aceea din albia principală, cotirăm într'un braț lateral, numit brațul Măcinului, în contra cursului Dunărei.

La gura canalului Filipoiul coborârăm din Yacht în bărci cu motor, pentru a intra în cursul extraordinar de repede al apei, care se vărsă din bălțile de lângă Dunăre.

Acî vizitarăm gardurile care opreau ieșirea peștelui din bălți în Dunăre și unde se trag năvoadele din pricină că malurile sunt mai apropiate, scoțându-se cantități impunătoare de pești din specii variate. După cum ne-a asigurat d-l Dr. Antipa și administratorul Tomescu, s'au scos de mai multe ori, într'o noapte, chiar 30.000 kgr. cu năvodul.

După vizitarea acestor instalațiuni interesante, ne duserăm la agenția de pescărie dela Scurtu, unde luarăm masa preparată exclusiv din pește. Intr'un cazan enorm fierbiă tradiționala ciorbă pescărească și la cărbuni se coceau în propria lor grăsime crapi mari despicați în lungime, trași la proțap, cu un aspect foarte apetisant.

După masa de dimineață se hotărește o vânatoare, pe lacul Orza și Șerban; ne urcarăm deci în bărcile cu motor și în dispoziția cea mai strălucită o pornirăm pe canal în bălți.

Majestatele Lor și înalții oaspeții o porniră înainte, iar Dr. Antipa și suita îi urmară în deaproape cu cealaltă barcă cu motor, tot în contra cursului apei care curgea cu o viteză apreciabilă. Deodată cotiturile nenumărate ale canalului cu malurile acoperite de sălcii și stuf ne făcură să pierdem din vedere barca regală.

Să fi mers cam o jumătate de oră, când explozii și razeuri rare ale motorului, întrerupseră conversația noastră veselă. Neliniștea care ne cuprinsese pieri însă repede când văzurăm puțina atenție pe care căpitanul și cei doi marinari o arătau, și reluarăm conversația noastră cu aceeași dispoziție ca înainte, până când deodată o explozie și o flacără imensă ne arată cât este de gravă situația.

Toți sărirăm în picioare dar cei doi marinari și ardeau cuprinși de flăcările alimentate de vântul puternic iar limbi de foc atinseră și pe organizatorii vânatoarei, care ședeau în față, Dr. Antipa și Administratorul Tomescu, iar căldura arzătoare a flăcărilor ajunse până la mine și ceilalți ce ședeau în apropierea mea.

Să arzi de viu, sau faci o baie rece! aceasta era ideea care strfulgeră tuturor deodată prin minte, așa că cei

doi marinari care ardeau, Iulius vânătorul și eu, sărirăm în suvoiul adânc, pe când ceilalți domni, care erau îmbrăcați în șube și mantale groase, nu putură să ne imite, ci se refugiară cu munițiunile pe puntea dinapoi a bărcii și de acolo săriră și ei în apă mai mică, barca îndreptându-se între timp spre malul împotmolit. Pe mal, când ne întâlneam ne dădurăm seama din ce pericol mare scăpaserăm.

După prima spaimă, când ne uitam unii la alții, începură spiritele. Imi veniă îndeosebi să râd de Iulius vânătorul, care avea pe fața lui palidă tente de un verde întens, culoarea uniformei lui.

Toți eram murdari de noroiu, afumați de flăcări și learcă de apă și era o priveștițe din cele mai caraghioase să vezi uniformele frumoase ale adjutanților, cismulițele de lac și costumele de vânatoare ale participanților, de culoarea mălului lipicios de pe mal prin care trecuseră.

Dr. Antipa și cei doi marinari o pățiseră mai rău. Pielea de pe față și mâini, atârnavă în zdrențe, pe când administratorul Tomescu avea arsuri pe față și la urechi.

Primul nostru gând se îndreptă către cei care trebuiau să fie îngrijiți, în special Dr. Antipa, care trebuia bandajat, deci salupa de rezervă plecă cu ei, iar noi continuarm drumul în urma Majestatei Sale în barca noastră rămasă intactă. Eu și Iulius înveliți în păături purtarăm timp de trei ore prijițul rece pe corpul nostru. Slavă domnului, întâmplarea n'a avut nici o urmare gravă, afară de o poftă de mâncare majorată, iar câteva cești de ceai fierbinte ne încălzî definitiv.

La descrierea acestui mic intermezzo cu privire la călătoria pe Dunăre nu pot lăsa neobservată energia și prezența de spirit pe care comandantul bărcii a dovedit-o, rămânând la cârmă și conducând vasul la mal, deși căldura însuportabilă și fumul îl înecau, el nu-și perdă capul și ajuns la mal stinse focul aruncând apă peste flăcări cu ajutorul lui Iulius, care ieșise din baia lui rece.

Seara când eram întruniți cu toții la dineu, se făcu mare haz, în special când un mucalit spunea că atât eu, cât și Iulius vânătorul, înotam cași cormoranii sub apă.

Cu toate că un vânt puternic făcea cât se poate de nepropice vânatoarea, a fost totuși o surpriză plăcută când amândoi principii de Hohenzollern uciseră cu un dublu un vultur de mare cam de 3 ani.

Mercuri 6 Octombrie, în zorii zilei se ridicară ancorele și continuarăm drumul în cursul apei. Trecând pe lângă cel mai mare port al țării, Galații, care este așezat pe un platou înalt, am fost salutați cu strigăte de «ura!» din partea populației și salve de salut, din partea echipagiilor vaselor de comerț și de războiu, continuându-ne drumul la vale spre orașele Ismail, Chilia Nouă și Chilia Veche la orașul de pescari Vâlcov, Veneția orientului.

Și acî, ca în toate părțile, Majestatea Sa este întâmpinat de o mare mulțime de cetățeni, aproape toți pescari ruși, care cu felul lor simplu, dar cu atât mai mișcător, conduseră pe înalții oaspeți în toate părțile.

Trecând peste canalul principal pe o plută, Majestatea Sa a fost condus la pescăriile Statului, unde un pescar în numele tuturor, oferî Suveranului cu o scurtă cuvântare în loc de tradiționala pâine și sare, o cutie de icre negre.

În interiorul halei, pe pietrele reci, erau înșirați cam 30 buc. moruni de diferite mărimi prinși de curând și care în burțile lor imense conțineau icrele, care se numesc la morun și nisetru icre negre.

După cum mi-a spus d-l Antipa, morunul are la o lungime de 4—5 m., o greutate de 500—600 kgr. și se întâmplă adesea, ca un asemenea colos să producă până la 60 kgr. icre negre. Este drept că aceste icre sunt o mâncare delicioasă, dar pentru a le cumpăra, trebuie să le cântărești, cum s'ar zice cu aur; un kgr. de icre negre se vinde în comerț cu 1.700 lei.

Vânatul morunului nu este o chestiune atât de simplă. Cere marinari nemești, perfect sănătoși, rezistenți la intemperii, și în deosebi artiști în meseria lor.

Acolo, unde pescarul rus, în speță lipovean după religie, știe (pasagiul) trecerea lor, așează frânghii dinspre mal în larg, unde, capetele lor sunt fixate de plute. De aceste frânghii se leagă nenumărate sfori groase care ajung până aproape de fund, acolo fiind prevăzute cu niște cârlige de oțel ascuțite mult (carmace); aceste sfori sunt așezate atât de aproape una de alta încât corpul morunului să atingă neapărat unul sau altul din carmace când trece pe acolo. Durerea provocată de cârligul care pătrunde în el, îl face să se zbată pentru a scăpa de înțepătura dureroasă, efectul este însă contrariu, deoarece carmacul intră din ce în ce mai profund și totodată se agață și de celelalte carmace ce-l înconjoară. Pierderea sângelui și lupta îl obosește într'atâta, încât nu mai poate pleca mai departe. Când lipoveanul inspectează carmacele cunoaște după mișcările plutei, dacă s'a prins sau nu. Abia după ce peștele s'a prins, începe munca grea a pescarului care constă în a scoate și a aduce la mal acest colos. Mulți imprudenți au fost nevoiți să facă o baie rece și multe bărci au fost avariate.

În afară de morun și nisetru, se mai găsește o altă specie de nisetru mai mare, cu botul cornos, desvoltat, care însă după spusele pescarilor ar fi mult mai puțin gustos decât celelalte două specii.

Pentru ziua următoare, Joi 7 Octomvrie, ne așteptăm la o zi ploioasă, deoarece nori negrii se adunaseră în Deltă și picături răslețe de ploae împinse de un vânt puternic de nord, cădeau asupra noastră. Cât de plăcut surprins a fost a doua zi micul grup de vânători, care se hotărîse să facă o excursie în nenumăratele guri ale Dunărei, când dimineața eră, ce e drept, cam răcoroasă, dar clară și senină. Intr'o șalupă cu motor coborîrăm pe brațul Stari-Stambul în cursul apei, apoi în bărci, fiecare în altă direcțiune, spre a-și găsi norocul vânătoresc. Primul noroc a fost că elicea șalupei noastre cu motor s'a încurcat în frânghia carmacelor așezate de pescari în așa fel, încât ne paralizase complet mișcarea, până când se tăie nodul format în jurul axei elicei și puturăm să ne continuăm drumul.

A doua surpriză a fost, observând cum gura canalului înaintase în mare cu circa 800 m. din cauza inundațiilor, în timp de trei săptămâni, iar pe bancul de nisip format acolo și pe care nu apăruse încă nici o vegetație, erau puzderie de rândunele de mare din toate speciile, cârduri răslețe de găște și rațe, ici colo câte un cocor, iar pe trunchiuri de copaci aduși de ape, se putea vedea ici colo frumosul vultur de mare.

Cu toată mulțimea de vânat de baltă, nu am putut trage nici un foc de armă, din pricină că nu te puteai apropia nevăzut și vânatul sbură delat distanțe enorme.

Înapoiți acasă, întreaga suită însoți pe Majestatea Sa atât la biserica ortodoxă, cât și la cea lipovenească din Vâlcov, unde văzurăm icoane în adevăr artistice făcute de un pictor de țară.

După masă vizitarăm din nou hala de pește din Vâlcov, unde erau înșirați morunii și nisetrul prins în noaptea aceea; iar operația scoaterii icrelor se făcuse în prezența Majestății Sale. Peștele enorm se spintecă, apoi se scoaseră milioanele de icre și prețioasa bășică de morun care rămâne proprietatea vânătorului pescar. După ce se spală icrele cu invelișul lor subțire în apă sărată, se așează într'un ciur care lasă numai icrele să cadă într'osită mai deasă, unde se adaugă sare în proporție cu greutatea, apoi se pune în cutii de tinichea care se împachetează și se dau în comerț. Sunt două calități de icre: moi și tescuite; cele dintâi neavând multă sare țin numai 8 zile, celelalte având sare multă țin foarte mult și se vând în blocuri mari. Incontestabil că între aceste două calități de icre negre, este o mare diferență de gust.

În după amiaza aceleiași zile făcurăm o excursie cu vedeta care însoția Yachtul «Ștefan cel Mare», la Periprava, o mică colonie de pescari, iar pe înserate ne înapoiarăm din nou pe bordul Yachtului.

Seara, când toți oaspeții se adunară la dîneu în salonul vasului, excelența sa maestrul de vânătoare Mocsonyi oferî Majestății Sale o centură vânătoarească lucrată în argint din partea firmei «Simon Rettenbacher» Sibiu. Majestatea Sa bucuros de această atențiune, ordonă să se mulțumească imediat numitei firme din partea Sa.

La ora 4 dimineața, Vineri 8 Octomvrie, ne trezii din somn zângănitul îngrozitor al lanțurilor ancorei și puțin timp după aceasta, se auzi uruitul motoarelor și călătoria în susul Dunării spre brațul Sf. Gheorghe începu.

Fiind întuneric și prea de vreme pentru a ne plimba pe punte, ne întoarserăm în paturile confortabile din cabine și când mă trezii din somn, uitându-mă pe fereastra cabinei afară, treceam tocmai prin dreptul orașului Ismail. Vremea fiind frumoasă și senin, putui scoate câteva fotografii ale locurilor pe lângă care treceam. Ne îndreptarăm apoi pe brațul cel mai de Sud spre Tulcea, unde ajunserăm după o scurtă călătorie.





# FĂCEȚI-VĂ SINGURI ȘI BINE CARTUȘELE ȘI PĂSTRAȚI-VĂ LINIȘTEA <sup>1)</sup>

de Lt. Col. St. Ilie-Iotta, inspector de vânătoare



UNT atâtea condițiuni de îndeplinit pentru a obține rezultate satisfăcătoare la vânătoare, dar de cea mai mare însemnătate, le cred pe aceste două: cartușul și nervii vânătorului, pentru că sunt cele mai puțin supuse la regule fixe.

În expunerea ce fac încerc a atrage atențiunea asupra diversității

rezultatelor în funcțiune de cartușe și de firea vânătorului.

Că trebuie să ne facem singuri și bine cartușele e un adevăr asupra căruia puțini vânători se mai îndoesc. Sunt destule produse străine și acum s'a făcut și la noi o fabrică de cartușe, iar rezultatele sunt apreciate ca bune.

Cartușele fabricate sunt, ca preț, cu puțin mai scumpe decât cele ce-și face fiecare; pe lângă aceasta exclude cu totul greșelile de încărcătură și ne scapă de o grije și greutate.

Cartușele fabricate nu pot însă corespunde, tuturor condițiunilor, care diferă dela vânător la vânător: arma, pulberea, tubul și bura și nici stării atmosferice și temperaturii.

Știm cu toții că aceleași cartușe dau rezultate diferite după arme. Trase dintr'o armă ușoară cu recul mai mare, decât dintr'o armă mai grea, iar bătaia și gruparea, se deosebesc la două arme și chiar la cele două țevi, deși considerăm armele cu garanțiile necesare.

Vânătorii diferă și ei ca metodă de ochire și tragere și ca rezistență la greutatea armei și recul, de unde concluzia: cartușul trebuie făcut pentru fiecare armă și trăgător.

Pe de altă parte pulberile întrebuițate în fabricarea cartușelor, mai ales cele fără fum (piroxilate) cu bază de nitroceluloză (fulmicoton), au stabilitatea, aprinderea și arderea în funcțiune de modul de încărcare și de condițiunile de temperatură și umiditate. Cele cu fum sunt mai puțin influențate și mai stabile, însă au dezavantajele pe care le cunoaștem cu toții, în primul rând fumul.

Pentru fiecare pulbere, fabricile au aceeași măsură fixă de încărcătură pentru orice timp și încărcătură de plumb. Numai unele fabrici fac cartușe reduse cu plumb mărunt.

Pulberile piroxilate sunt cele mai întrebuițate în granule și în foite, lamele sau lentile.

Pulberea S (Schultze) este prototipul celor granulate.

<sup>1)</sup> Subiectul mi-a fost sugerat de titlul unei cărți franceze «pe care n'am putut-o obține» întreaga ediție fiind epuizată.

Are cea mai puțină constanță în ardere, e foarte higrofilă și puțin stabilă. De asemenea cele așa zise perfecționate (E.C.3) tot de tipul pulberii S.

Pe lângă că granulele se pot sfărâma sau îndesa în cartuș, ceea ce schimbă calitățile pulberii, ele nu au constanța necesară, decât la anumită temperatură (+15°) și în aer uscat. La fel se întâmplă și cu celelalte pulberi însă într'o măsură mai mică, perfecționare tinzând a le face mai stabile, mai puțin higrometrice și mai puțin influențabile de temperatură. Ceea ce a reușit însă în mod sigur e că nu se mai sfărâmă, fiind laminate și grafitate, sau gelatinate. Au rămas totuși influențabile de umiditate, temperatură și vechime.

Altă concluzie care se impune este că: trebuie să avem cartușe a căror vechime să o cunoaștem și pentru fiecare anotimp cel puțin, dacă nu pentru diferențe de temperaturi de 7—10 grade.

Condițiunile arătate sumar în cele două concluziuni nu pot fi îndeplinite de cartușele fabricate, de unde necesitatea ca fiecare vânător să-și facă singur cartușele. Nu e de ajuns însă să și le facă singur ci trebuie să și le facă bine, pentru a nu avea cartușe inferioare celor fabricate.

Fiecare vânător cu oarecari cunoștințe, și mai ales cu experiență poate ajunge să-și facă cartușele cele mai potrivite pentru sine și arma sa, cum și pentru temperaturi diferite.

Să considerăm în parte fiecare element al cartușului.

Tubul trebuie să fie de bună calitate. Fundul de alamă să aibă o grosime de 0,3 mm. și o înălțime de 20 mm., care e suficientă pentru a garanta soliditatea. Gulerul fundului să fie destul de tare și uniform, potrivit locașului respectiv pentru a asigura deplina închidere a armei și extragerea regulată. Tubul să aibă grosimea 0,7 mm., să fie din carton dens pentru a nu fi pătruns de gaze, ceea ce ar mări reculul în detrimentul vitezei inițiale, să fie destul de flexibil pentru a fi bine sertizat. Tuburile de foarte bună calitate sunt căptușite în interior de un alt tub de hârtie impermeabilă pentru a feri încărcătura de umiditate și a-l face mai impenetrabil la gaze. În interiorul tubului, la astfel de cartușe se adaugă și o întărire de foae de fier, care constituie și camera de pulbere, bura oprindu-se la marginea superioară fără să preseze. Nu corespunde însă în general decât la pulberile cu mic volum, rămânând de cele mai multe ori numai ca întărire interioară a tubului. Elementele de mai sus sunt strânse solid împrejurul dopului de carton comprimat, care formează fundul interior. Acest fund poate avea o formă tronc-conică sau să fie plat. Pentru pulberile cu mic volum și pentru amorese suficient de tari, această formă conică nu are nici un inconvenient. Capacitatea e mai mare și aprinderea și arderea e mai bine asigurată în tuburile cu fund plat, de unde un plus de viteză.

Amorsa pentru pulberile piroxilate trebuie să fie destul

de tare (cam 0,04 gr. fulminant de mercur); pentru pulberile cu fum e mai mică. Capsa să fie completă, adică lăcașul de alamă, încărcătura și nicovala să formeze un tot (capsă Gevellot, sau sistem).

E de notat, că pe cât încărcătura de fulminant e mai mare, cu atât arma suferă mai mult în interior, produsele de ardere ale fulminantului atacând oțelul; se impune dar curățirea armei după fiecare ședință de tragere, cu uleiuri speciale, care neutralizează și curăță.

Lungimea normală a tubului poate să fie de 70 mm. sau de 65 mm., cu o variație pentru fiecare numai în minus de 0,5 mm. Tuburile de 70 mm. nu pot fi întrebuințate decât în arme special construite pentru această lungime. Intrebuințate în camere de 65 mm. dau o mare neregularitate de împrăștiere, cartonul în plus desertizându-se, formând un tron-con, care gâtuie lărgimea interioară a țevii.

Încărcătura de plumb se strânge progresiv până la trecerea acestei gâtuirii, apoi se lărgeste brusc, ceea ce cauzează încrucișări de alice și izbituri în peretele țevii. Putem afla dacă o cameră e de 70 mm. introducând un tub și închizând arma. Dacă extrăgându-l găsim marginea puțin strânsă camera e de 65 mm.

Tuburile reamorsate să fie întrebuințate cu prudență și numai pentru vânat numeros, de oarece cauzează greutăți și rateuri pe lângă o scădere apreciabilă de viteză. Din cauza deformării fundului și gulerului, extragerea regulată e periclitată; din reaua așezare a capsei rezultă rateuri, apoi tubul e dilatat și intră mai greu, sau deloc, cartonul e mai rărit și lasă gazele să preseze în jurul și spatele tubului.

Lărgimea tubului să fie cât mai aproape de a armei (alesaj mic). Măsura internațională este (diametru exterior) pentru cal. 12 la guler 20,60 mm.; la întărirea de alamă 20,35 mm. iar a cartonului 20,20 mm.; pentru cal. 16 cu 1 mm. mai puțin. Dacă tuburile au o mare diferență de diametru față de țevă, crapă și dau o presiune neegală pe pereții detunătorului, scăzând viteza și dând grupări neregulate.

Încărcătura de pulbere să fie exact dozată pentru toate cartușele ce facem într'un scop anumit. Sunt aparate speciale cari odată regulate pentru o anumită cantitate cântărită precis, o dozează automat. Cu experiență și oarecare răbdare, dozarea se face și cu măsura simplă de încărcat. Cantitatea ce ne propunem a încărca, trebuie neapărat cântărită exact pentru fiecare fel de pulbere și controlat volumul care-i corespunde, de mai multe ori. Pentru a micșora diferențele dela încărcătură la încărcătură — ceea ce se poate ajunge până la aproximația de 2—3 centigrame — să umplem măsura în acelaș fel, fie turnând, fie luând, ceea ce e mai ușor, dintr'o cutie unde pulberea e vărsată și să scuturăm măsura odată, sau de două ori, la fel pentru toate încărcăturile, răzând apoi cu un carton la măsura ce am potrivit. Procedând astfel, grăunțele de pulbere se vor așeza uniform de îndesate. Umplerea tubului se face prin o pâlnie (chiar de hârtie) pentru repeziciune și pentru a evita risipirea. Să nu uităm tuburi fără încărcătură. Un mijloc de control al încărcăturii este buratorul gradat, întrebuințând bure uniforme ele să se afunde la aceeaș linie.

Pentru a putea dobândi siguranța dozării pulberii, să nu o schimbăm prea des. Pulberea neagră cu fum, fabricație națională, mai ales cea cu grăunțe fine, se dozează ușor. Greutatea este cea indicată pe cutie și încărcătura rămâne aproape constantă ca efect în toate împrejurările. Fumul pe care-l produce ne împiedecă însă foarte adesea a observa lovitura, murdărește arma, trădând totdeauna și locul vânătorului, ceea ce nu este prudent la vânătore de fiare.

Pulberile fără fum cele mai bune, cu bază de fulminant de coton, sunt: Pulberea T (franceză) are un volum mic, foarte constantă, puțin higrometrică, e influențabilă la diferențe de temperatură. Necesită o amorsă puternică. A fost calificată pe nedrept corosivă, căci numai produsele arderii capsei degresează și atacă oțelul.

Încărcătura normală pentru cal. 12 este 2 gr., pentru cal. 16 = 1,70 gr. Pentru timp călduros se scade încărcătura cu 0,10 gr. iar pe timp geros se mărește încărcătura până la 2,20 gr.

Pulberile: Rottweil, Wöllersdorf și Perfect (Wolf-Valsrode) au aproape aceleași calități ca și pulberea T. Sunt mai ușoare și foitele nu se așează dela sine uniform, dând naștere la greșeli de încărcătură.

Încărcătura normală este pentru cal. 12 = 2 gr., pentru cal. 16 = 1,70 gr. Pe timp călduros trebuie scăzută cu 0,10 gr. (pentru prepelețe cu 0,20) iar pe timp geros trebuie crescută până la 2,20 gr. pentru cal. 12. Un cartuș făcut cu chevrotine pentru iarnă are absolută nevoie de 2,20 gr. cal. 12 și 1,90 gr. cal. 16, pulbere «Perfect» pentru a avea puterea necesară de pătrundere și oprire la distanță mijlocie de tragere, 35 m.

Să ținem seamă că orice exces de încărcătură, mărește în proporție considerabilă presiunea — dacă nu considerăm temperatura — și că numai armele încercate la presiuni mari pot suportă încărcăturile maxime fără pericol. Pulberile de până acum sunt lente și presiunea se manifestă oarecum treptat — dacă bura e bună. Ele nu cer o grosime mai mare de 4 mm. a țevii la detunător.

Dimpotrivă pulberile brizante, cu bază de nitroglicerina (dinamită) sunt periculoase pentru armele de construcțiune obișnuită, pe lângă că sunt dăunătoare fiind foarte corosive. Cred că trebuiesc excluse cu totul de vânători, astfel de pulberi, cum sunt balistita, müllerita, cordita, etc. Ele desvoltă o presiune vie și locală la detunător, care nu e suportată de armele obișnuite.

Greșelile sunt aproape inevitabile din cauza greutății lor și a micului volum. Fiecare încărcătură trebuie făcută cu cântarul de precizie.

Pulberile fără fum de nitroceluloză se aprind și ard mai bine dacă nu sunt îndesate, conținând aer între grăunțe. Vechimea lor influențează stabilitatea și calitățile după un timp de 6—7 ani dela fabricație. Dacă sunt păstrate în rele condițiuni ne pot face surpriza că abia se aprind, și cartușele, oricât de bun ar fi tubul, trebuiesc ferite de umiditate.

Pentru a ne convinge cât sunt de influențabile la temperatură aceste pulberi, afirmăm că aprinderile întârziate și focurile lungi, sunt cauzate numai de frig, căci nici capsă, nici bura, nici umiditatea nu e de vină. Dacă

din vremea din aceste cauze se produce o aprindere târzie, ea e mărită de 10 ori mai mult la  $-5^{\circ}$  decât la  $+100^{\circ}$ . Pentru cartușele bune, viteza inițială crește în medie cu 14 m. pentru fiecare 10 grade, luându-se ca bază temperatura de  $+10^{\circ}$  și scade la frig în proporție mai accentuată. Cartușele expuse la soare mai mult timp înainte de a fi trase au dat presiuni cu 30% mai mari și deci viteze mărite în aceeași proporție.

Amestecul de pulberi nu e recomandabil, căci nu se poate face niciodată uniform și cum nu au aceeași densitate, încărcăturile vor diferi dela una la alta, fără a avea vreun avantaj. Pentru timp geros și umed și pentru tuburi a căror capsă nu e suficient de tare, se poate asigura aprinderea prin  $\frac{1}{2}$  gr. pulbere fină cu fum pusă la fund; însă prin aceasta mărim simțitor cantitatea de fum.

Bura are un rol foarte important în facerea cartușului și se explică astfel:

- a) Ea transmite plumbului presiunea gazelor;
- b) Trebuie să împiedice complet gazele de a pătrunde în plumb;
- c) Dă ultima energie plumbului, oprindu-se un scurt timp în choke.

Pentru a îndeplini aceste condițiuni i se cer anumite calități:

1. Să fie elastică în sensul înălțimii, pentru a fi un tampon care oprește presiunea să sfărâme alicele.
2. Să fie elastică în sensul diametrului ca să nu se sfărâme în țevă, lăsând gazele să pătrundă în plumb. Ea curăță prin această elasticitate rezidurile dela focul anterior.

3. Să fie impenetrabilă la gaze.
- Ca să se ajungă la o bură care să corespundă acestor cerințe, s'au experimentat tot felul de materiale: celuloză, pâslă, plută, piele, cauciuc, lemn etc.

Cele mai bune rezultate au fost date de bura de pâslă densă, obținându-se cu ea un spor de viteză, față de toate celelalte, fără să se mărească presiunea. Să se observe ca această bură să fie gresată (cu amestec de ceară, parafină și grăsime) numai la suprafață, pentru a-și păstra elasticitatea. Dacă e complet îmbibată, e puțin compresibilă și pe timp geros se sfărâmă.

Înălțimea trebuie să fie cel puțin de 7 mm. Burele de 10—12 mm. sunt cele mai bune, fiind impenetrabile.

Pentru a face o burare excelentă se procedează astfel: se introduce peste pulbere o rondela de carton (aproape 1 mm.) parafinată, până când atinge pulberea, fără să se preseze (pulberea să sune când tubul e scuturat), apoi bura grasă de pâslă de 10 mm. și pe deasupra o altă rondelă de carton moale (1 mm.). Cele două capace au rolul: unul de a mări nepătrunderea burei, iar celălalt de a mări elasticitatea față de plumb. Atât bura cât și capacele să aibă un exces de calibru, să se introducă cu oarecare greutate. Necesitatea cere ca proiectilul să opună o rezistență presiunii. Când bura nu oferă această rezistență cauzează ceeace se numește «focuri lungi», pulberea arde până la gura țevei făcând chiar flacără la eșire. Grupările sunt cu totul neregulate, în general goale la mijloc. Un cartuș rău burat pierde din viteză inițială până la 100 m. după defectuoșitate, scăzând dela

normala de 370 m. s. până la 270 m. s. Reculul se mărește de 3—5 ori. Presiunea în loc să fie maximă în primii centimetri ai țevii e către jumătatea țevii.

Excesul de calibru le mai asigură o bună așezare perpendiculară pe cercul tubului, evitând răsturnarea burei în timpul presiunii.

În comerț se găsesc bure cu capace de hârtie lipite, sunt însă inferioare burelor făcute cum am spus, deoarece la întâlnirea chokului, capacele tari trebuie să protejeze bura contra sfărâmării și să o întârzieze de a proiecta alicele singure. Aceasta nu se mai întâmplă când bura are capace de hârtie, mai ales dacă sunt prea elastice sau prea puțin dense.

Un cartuș burat după cum am arătat, va folosi în întregime însușirilor chokului, dând posibilitatea alicelor să iasă sub formă de ogivă iar nu încrucișate sau cu bura răsturnată și sfărâmată printre ele.

Să se observe, ca la așezarea burei să nu se prindă pulbere între capac și pulbere, sau între bură și cartonul tubului. Pentru aceasta cel puțin primul capac să fie introdus dela început concentric, celelalte pot fi îndreptate cu buratorul dacă au intrat oarecum înclinate. Multe umflări ale țevii provin din admisiunea pulberii în bură.

Când avem tuburi cu fundul conic, sau dacă grosimea cartonului e prea mare și în detrimentul capacității, vom fi sil'ți să întrebuițăm o bură sub 12 mm. înălțime. Unele bure sunt așa de înalte (16 mm.) că jumătate din ea împreună cu două capace ne dă o bură suficientă de 9—10 mm. Totuș tăerea burei să se facă cu multă grije pentru ca părțile să fie egale și de aceeaș grosime peste tot. E mai bine să căutăm însă bure mai subțiri.

Să nu întrebuițăm bure de parafină, al căror volum scade mult iarna, devenind sfărâmicioase, iar pe timp călduros se topesc înainte de a ajunge la gura țevii. Ele nu sunt elastice, iar capacele de carton remediază foarte puțin relele ce cauzează.

Să fim convingși că aproape exclusiv, dela o rațională burare a cartușului depinde uniformitatea snopurilor ca și regulata densitate a traectoriilor în fiecare snop.

**Plumbul.** De mărimi diferite el se denumește în general cu numere cu atât mai mari, cu cât diametrul e mai mic. O scară metrică pentru numerotare, a fost adoptată de aproape toate țările, totuș fabricile nu se conformă. Oricum l-ar denumi, vânătorul știe ce plumb îi trebuie pentru fiecare fel de vânat. Dacă l-am denumi prin mărimea diametrului în mm. toată lumea ne-am înțelege. Fiecare l-am putea măsura foarte ușor, luând un aparat special și pe care l-am putea face și noi. Un jghiab de alamă sau chiar de hârtie milimetrat pe o parte. Așezând 20 sau mai multe alice, citind măsura totală și împărțind la numărul alicelor, avem diametrul fiecăreia.

Ca densitate plumbul este simplu, sau întărit cu anti-moniu. Ceeace câștigă prin întărire, pierde aproape în întregime prin faptul că devine mai ușor fuzibil, se topește la temperatură mai scăzută și formează ciorchini (două sau mai multe alice lipite).

Forma alicelor nu poate fi perfect sferică, aceasta nu are însă nici o importanță, căci ele tot suferă deformări din cauza presiunii.

Greutatea teoretică a încărcăturii corespunde greutateii glonțului sferic de calibrul armei, ceea ce ar fi pentru cal. 12 = 38 grame.

Această încărcătură la care s'ar adăuga și greutatea burei, ar da un recul puternic, mai ales în armele ușoare. Din această cauză s'a scăzut încărcătura practică la 32—35 gr. pentru cal. 12.

O încărcătură peste 35 gr. (peste cea teoretică împreună cu burea) cere și o creștere de pulbere pentru ca să se obțină aceeași viteză inițială; însă armele obișnuite nu trebuiesc supuse la asemenea încărcături, presiunea și reculul crescând mult.

În armele grele și solide și pentru trăgători rezistenți, încărcătura poate merge până la cea teoretică, fără nici un inconvenient.

Pentru încărcare greutatea se determină exact cântărită, și apoi măsurată, dând totuși oarecari diferențe dela cartuș la cartuș (o alică, 7 la fund, diametru 5,6 mm. are greutate peste un gram).

Alicele se așează deasupra burei fără să se apese. E bine însă a scutura cartușul, pentru ca alicele să se așeze fără locuri goale, căci aceasta tot s'ar întâmplă după sertizare, rezultând cartușe cu alice care balotează.

Rondela de carton sau transparentă, se așează cât se poate de drept.

Pentru sertizare să lăsăm 6—7 mm. carton, ceea ce se obține numai dela bură, încărcăturile rămânând pentru toată seria — indiferent de felul tubului — aceleași ce ne-am propus.

Capacul alicelor trebuie să intre în tub foarte ușor, însă să se mențină pentru a nu cădea împins de alice când vrem să-l sertizăm. O rondea prea mare, ne dă o sertizare turtită și neegală.

Alicele mari (chevrotinele) începând dela 7 la fund vor fi așezate cu mâna în straturi uniforme; convin foarte bine pentru cal. 12 cele de 3, 4 și 7 la fund. Buna așezare și sertizare mărește viteza cu 15 m. față de una rea.

Încărcătura de alice are în masa sa un volum de aer, cu atât mai mare, cu cât diametrul alicelor e mai mare. Pentru alicele mijlocii volumul de aer este de 40% din al plumbului. De aci rezultă că cu o bură prea mare nu am avea posibilitatea să întrebuițăm pentru alicele mari, greutatea necesară, ceea ce e în detrimentul vitezei și deci bătăii și puterii de pătrundere. Numai din acest punct de vedere e necesar tubul de 70 mm. (pentru armele speciale) pentru alicele mici, intrând în tubul de 65 mm. chiar încărcătura teoretică, cu bură mare.

Când presiunea pulberii începe să se manifeste, inerția dinainte a plumbului, cauzează o strivire a celui dinapoi și

chiar sfărâmare, de unde rezultă o pierdere din greutate (4%).

Când presiunea e prea mare, alicele strivite între ele se topesc la suprafață și se lipesc, formând ciorchini. Chokul, are și rolul de a desface acești ciorchini, care sunt mult mai numeroase și mai mari, din armele cilindrice. Ciorchinele păstrează viteza cu atât mai mult, cu cât sunt mai mari și așa se explică că ajunge lovitură câteodată, unde nu ne-am fi așteptat, cu plumb mărunț.

Plumbul cu cât e mai mărunț, cu atât opune o rezistență mai mare la presiune și deci față de cel mare, la încărcături egale de pulbere, are o viteză mai mare și un recul mai mare.

De aci necesitatea, ca la plumbul mărunț să se micșoreze cu câteva decigrame cantitatea de pulbere, iar la alicele mari s'o mărim. Această constatare unită cu influența temperaturii și cu faptul că vânatul mic e pe timp mai călduros, ne face să tragem regula, că la plumb mic punem o mică cantitate de pulbere și invers.

Intr'o pușcă cal. 12, în celelalte condițiuni egale, cu chevrotine de 8 mm. s'a obținut o viteză cu 48 m. s'ar mai mică decât la plumbul de 2 mm.

Putem remedia aceasta fără să mărim încărcătura de pulbere, înglobând chevrotinele în amestec de seu și parafină. Inconvenientul e, că dă o împrăștiere mare dela materia grasă nu e suficient de tare, sau dacă e prea tare și mai ales lipicioasă, dă naștere la ciorchini și chiar la un glonț din toată încărcătura.

În loc de alice se pune glonț, când nevoia poate cere în țevile cilindrice, conice, glonțul sferic de calibrul just în țevile choke, trebuie neapărat gloanțe speciale, lungi și cu nervuri pentru a putea trece prin partea gâtuită.

Gloanțele lungi trebuiesc să fie armate de o coadă (de bură de pâslă de obicei) pentru ca rezistența aerului să se manifeste înapoia centrului de greutate și glonțul să fie menținut cu axul cel lung pe traectorie.

Forma anterioară e de obicei ogivală; convine tot atât de bine ca și cea plată, viteza cu care se trag nefiind prea mare. Pentru distanțele până la 50 m. gloanțele au destulă precizie și justetă.

Gloanțele secționare sunt inferioare chiar unei încărcături cu chevrotine, dând împrăștiere neregulate și pierzând jumătate din viteză.

Am rezumat condițiunile unui bun cartuș, neîntrând în toate amănunțele dela sine înțelese și ferindu-mă de demonstrațiuni teoretice.

Stau la dispozițiunea celor ce vor dori să aibă orice altă explicațiune.

(Urmează)

Nota Redacției: *In ce priveș'e ca vânătorii să-și facă singuri cartușele, nu putem deloc împărtăși vederile autorului. Aceasta este o practică învechită și greșită, admisibilă cel mult pentru cartușele de prepelițe, și anume în scop de a trage cu cartușe reduse și de a realiza o oarecare economie explicabilă față de acest vânat mititel și ușor de răpus, care consumă însă cartușe multe. Pentru restul vânatului, nu recomandăm decât tirul cu cartușe originale de prima calitate, elaborate de fabricile mari, cu reputație mondială, a*

*căror perfecțiune în utilare, dozare, experimentare, regularitate absolută a cartușelor, nu poate fi niciodată mărită egalată de cea mai meticuloasă încărcare în cameră, chiar și cu cea mai precisă balanță de farmacie și aplicată la fie-care cartuș în parte.*

*In ce privește cartușele cu glonț pentru armele ghintuite nici nu mai vorbim. A încărcă astfel de cartușe singuri, înseamnă pentru majoritatea vânătorilor neștri, nu numai o erezie vânătoarească, ci deadreptul o încercare de sinucidere.*

## M O A R T E D E V Â N Ă T O R

de Ioan P. Borș, Galați

S

OCIETATEA vânătorilor din Galați «Dragoș-Vodă», număra de vreo 6—7 ani printre membrii ei pe inginerul Alexandru Ifould, de naționalitate englez, născut în România, la Iași, de unde venise și unde și făcuse studii de liceu. De doi ani era mem-

bru în comitetul acestei societăți, prezidată de finul său M. Codru, avocat și vânător pasionat. Ifould era expert pentru avarii, pe lângă mai multe societăți de asigurare engleze. Om prob, exact, precis, de o cinste exemplară în tot ce făcea, vânător până în adâncul sufletului, era unul din cei mai buni din țară, atât ca trăgător, cât și pentru celelalte calități ce se cer adevăratului vânător dar în special excelent camarad. Ca trăgător este suficient să spun, că la Iași, într-o sesiune de vânătoare de sitari, campania de primăvara și toamna unui an, făcuse 999 de bucați!.. O spune, nu ca o laudă, căci era foarte modest, dar ca un fel de ciudă că nu putuse să facă cu nici un preț încă unul, spre a completa mia.

În fiecare zi venia printre cei dintâi vânători la 11 ½ dimineața și 6 p. m. la bodega «Central» din str. Domnească, al cărei patron d-l S. Ferendino membru și dânsul în comitetul societății «Dragoș-Vodă», avusese amabilitatea de a pune localul său la dispoziția societății, pentru întâlnirea vânătorilor.

Pa'că-l văd pe Ifould intrând pe ușă cu pași energici, roșu la față, totdeauna vesel, cu ținuta corpului dreaptă a omului de sport. Era de 54 ani, dar nu-i arăta. Cum intra, începea să-și frece mâinile cu un fel de satisfacție... apoi se așeză la masă și comanda obișnuita sticluță cu vin, și regulat dimineața înainte de ora 12 ½, iar seara înainte de ora 8, plecă acasă cu o punctualitate riguroasă, spre a nu face pe iubita lui soție să-l aștepte cu masa.

Această figură simpatică, a fost sortită să dispară prea de timpuriu dintre noi... însă, într'un mod aș putea zice... vânătoresc!

În ziua de 30 Decembrie 1928, urmă să aibă loc o goană în pădurea «Șerbești», la 20 kl. de Galați. Întâlnirea vânătorilor era pentru 6 ½ dimineața la «Central», de unde se hotărîse plecarea cu automobilele. Vânătorii erau veseli, căci cu o săptămână înainte la o precedentă goană în aceeași pădure, le eșiseră vreo 40 de mistreți, 20 lupi, vulpi și iepuri mulți. Cum atunci au cam scăpat vânatul, deoarece nu au făcut decât 2 lupi și prea puțini iepuri, de data aceasta fiind mai bine pregătiți cu munițiuni, fiecare își promitea că nu va mai scăpa «dihania».

Acum toți, vreo 30 la număr, nu așteptau să plece decât pe Ifould, care, lucru neobișnuit, era de data aceasta puțin în întârziere; când iată-l că apare, pe la 7 fără 15 m. cu geanta cam încărcată cu de ale mâncării și băuturii,

cu cartușe etc... lasă geanta și pușca din mână, și pe când dădea mâna cu un coleg și răspunde altuia care-l întreabă: «dacă nu ar fi bine să se amâne goana, căci timpul era cam potrivit», fiind că bură mărunț, el palid de data aceasta la față, se așeză pe un scaun... lasă capul pe piept... horcăl de 2 ori... o mică urmă de sânge apare la colțul buzei... și totul s'a sfârșit... Ifould nu mai este!!!

Camarazii înlemniți de groază un moment, se desmetesc, se duc după doctor, dar cu tot ajutorul dat, el nu mai poate fi readus la viață!

Cruda și nemiloasa moarte, care răpește pe om din viață, de obicei în sbucium și dureri, îl ia pe acest ales al ei, de data aceasta încet fără suferință, înconjurat de camarazi, gata se plece la vânătoare, sportul lui atâta de iubit!! La locul unde a murit, patronul bodegei «Central» a pus pe masă o cruce de flori, și o lumânare aprinsă, care a ars 24 de ore.

Înmormântarea i s'a făcut la 1 Ianuarie 1929. La plecarea cortegiului dela domiciliul defunctului, câinele lui de vânătoare, urlă a jale în curte lângă cușcă, și un prieten spune, că a refuzat mâncarea două zile cât a stat corpul neînsuflețit al stăpânului său în casă...

Până la cimitir l'au însoțit pe lângă alții, prietenii și tovarășii de vânătoare dela ambele societăți din care făcea parte: «Dragoș-Vodă», și «Lebăda», depunând fiecare societate câte o coroană pe mormântul lui.

La cimitir, în timpul când îl coborau în mormânt, sturli de rațe sălbatică ce veneau dinspre lacul «Brateș» se roteau deasupra cimitirului și mormântului... curioasă coincidență! Părea că vietățile sălbatică, voiseră și ele să aducă un ultim omagiu vânătorului!..

După înmormântare, parte din vânătorii societății «Dragoș-Vodă», s'au întrunit ca de obicei seara la ora 6 la «Central». Printre aceștia erau vreo câțiva certați de multă vreme între dânsii, și nimeni nu reușise să-i împace. De data aceasta însă în mod spontan, toți s'au îmbrățișat, iertându-și greșelile unii altora!.. Apoi au băut câte un pahar cu vin pentru odihna sufletului celui dispărut... au pus gramofonul să cânte arii ce plăcuseră defunctului... și nu s'a vorbit tot timpul decât despre dânsul... amintiri duioase... etc...

La goana ce a avut loc la o săptămână după aceasta, s'a tras la sorți un loc și în memoria defunctului, care ardea de dorința să împuște un mistreț din pădurea dela «Șerbești». Numărul ieșit pentru reposatul a fost 24, care loc a rămas liber... și iarăși curioasă coincidență!! prin acel loc s'a scurs, unul după altul 32 de mistreți... cari au fost numărați de vânătorii din dreapta și stânga numărului 24. Acești mistreți au scăpat prin locul liber; astfel că dacă ar fi fost Ifould în locul acela, cu siguranță făcea cel puțin unul sau doi mistreți. Iată cum a fost satisfăcută în mod postum și dorința lui.

## COMUNICĂRI ȘI PUBLICAȚIUNI

Primăria Comunei Zgurița  
No. 129

## PUBLICAȚIUNE

În conformitate cu art. 8 din Legea pentru protecțiunea vânătorului și regulamentul vânătoarei și pe baza avizului Consiliului comunal, dat prin procesul verbal No. 5 | 927.

Se aduce la cunoștință generală, că în ziua de 11 Martie 1929, ora 11 a. m. se licitează pentru darea în arendă a dreptului de vânat de pe întregul teritoriu al acestei comuni, excluzând proprietățile Nicolai și Sofia Simanovici, care constituie teren aparte.

Licitația se va începe de la 1000 Lei spre majorare, prin oferte închise și sigilate.

Dreptul la licitație, vor avea numai persoanele admise de Ministerul de Domenii, conform art. 13 din sus citata lege.

Ori ce relațiuni se pot obține zilnic, în cancelarie, la orele de serviciu.

No. 120, 1929, Ianuarie 21.

Primar, (*Nedescifrabil*)

Notar, (*Nedescifrabil*)

Primăria Sânmihaiul German

No. 819/1928

## PUBLICAȚIUNE

Teritoriul de vânat al comunei Sânmihaiul German — Județul Timiș-Torontal cu întindere de 2.500 jgh. se va arenda pe timp de 3 ani dela 1 Februarie 1929, prin licitație publică la primărie în ziua de 16 Martie 1929 ora 10 dimineața.

Primar, (*Nedescifrabil*)

Notar, (*Nedescifrabil*)

Ministerul Agriculturii și Domeniilor

Direcția Vânătoarei

No. 10773, 1 Februarie 1929

## PUBLICAȚIUNE

Prin decizia ministerială No. 118217/928, se dispune oprirea vânătoarei epurilor și potârnicilor pe terenurile comunei Grăinești, Vlăsinești, Ibănești și Brăești din județul Dorohoiu, pe timp de 2 ani, cu începere dela 1 Ianuarie 1929.

Director general, (ss) Anton Pădureanu

Șeful serviciului, (ss) Ion Nițeanu

Ministerul Agriculturii și Domeniilor

Direcția Vânătoarei

No. 10779, 1 Februarie 1929

## PUBLICAȚIUNE

Prin decizia ministerială No. 120634/928 se dispune oprirea vânătoarei de potârnicii în județul Cojocna pe timp de 2 ani, cu începere dela 1 Ianuarie 1929.

Director general, (ss) Anton Pădureanu

Șeful serviciului, (ss) Ion Nițeanu

Ministerul Agriculturii și Domeniilor

Direcția Vânătoarei

No. 6264, 21 Ianuarie 1929

## PUBLICAȚIUNE

Prin decizia ministerială No. 114554/928 s'a dispus oprirea vânătoarei de iepuri în tot județul Făgăraș până la 31 Decembrie 1929.

Director general, (ss) Anton Pădureanu

Șeful serviciului, (ss) Ion Nițeanu

## INFORMAȚIUNI

Societatea Vânătorilor «Lunca», București, întrunindu-se în adunare generală în ziua de 26/1/1929 a dat descărcare vechiului comitet și a ales noul comitet după cum urmează:

Președinte de onoare, A. S. R. Principele Nicolae.

Președinte activ, Doctor I. Em. Costinescu.

Vice-președinți: C. I. C. Brătianu și N. Racottă.

Membrii: I Stănculeanu, Gl. G. Manu, Dr. Popovici D., Inginer Alex. Teodoreanu.

Cassier și maestru organizator de vânători, A. Vimmer.

Secretar, V. Vasteli.

Cenzorii: Căpitan V. Anastasiu, C. Sghibartz, N. Slăvescu.

Cenzori supleanți: A. Stănescu și P. Tomescu.

Maestri de vânătoare: Colonel Al. Dumitrescu, C. Stănoiu, Căpitan

Al. Diaconescu, I. Slăvescu și C. M. Tonolla.

Primăria comunei Volintiri

Județul Cetatea-Albă

No. 82/1929

## PUBLICAȚIUNE

Publicăm spre cunoștință generală că în ziua de 25 Martie 1929 în biroul primăriei Volintiri, județul Cetatea-Albă se va da în arendă cu licitație terenurile de vânătoare din această comună în suprafață de 10.000 hectare.

Termenul de arendă este de trei ani, începând dela data adjudecării.

Licitația va începe dela suma de trei mii spre majorare, ofertele fiind însoțite de garanția legală.

Dacă licitația va rămâne fără rezultat o a doua licitație se va ține în ziua 1 Aprilie 1929.

La licitație se vor admite persoanele prevăzute de art. 13 din legea Vânătorilor.

Volintiri, 20 Ianuarie 1929.

Primăria

Primăria comunei Pojorta

Județul Făgăraș

No. 110/929

## PUBLICAȚIUNE

Comuna Pojorta județul Făgăraș, dă în arendă teritoriul de vânat în întindere de 707 ha. 6600 m. teritoriu de șes și 1166 ha. 3800 m. teritoriul de munte, pădure și pășune pe termen de 3 ani începând cu 1 Ianuarie 1930 până la 31 Decembrie 1932.

Prețul strigării 1500 lei, garanție 10%. Licitația se ține la 28 Martie 1929 ora 10 la primăria comunală din Pojorta în conformitate cu art. 72—83 din L. C. P.; cu oferte închise și orale.

Vânatul este: urși mistreți, lupi jderi, capre negre, căprioare, vulpi și epuri.

Condițiunile detaliate se pot vedea la primăria comunală în orele oficiale.

Pojorta, 22 Ianuarie 1929.

Primăria

Notariatul Comunal Mierlău

Plasa Seleuș Județul Bihor

## PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștință publică că teritoriul de vânat al comunei: Mierlău, Sunughiu, Hidișel de Sus și Hidișel de Jos se va da în arendă prin licitație publică pe termen de 10 ani și se va ține la notariatul cercual Mierlău, plasa Seleuș, Județul Bihor în ziua de 15 Martie a. c. d. m. la ora 3.

Cei ce doresc a lua parte pot vedea condițiunile la notariatul cercual Mierlău, între orele 3—5 d. m. în fiecare zi de lucru.

Notariatul Mierlău

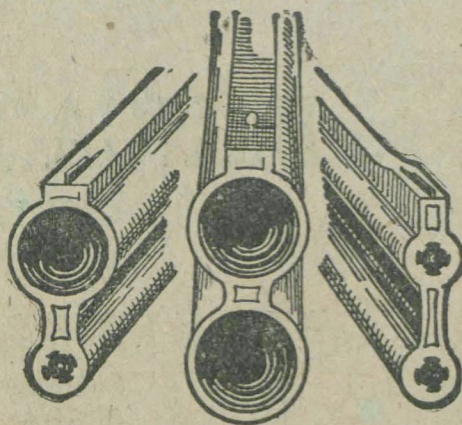
Orice publicație trebuie să ne sosească cel puțin până la 15 ale lunii, pentru a putea apare în numărul lunii viitoare al Revistei. Publicațiile oficiale se plătesc cu anticipație, socotite câte 3 lei cuvântul.

FONDATA IN 1893

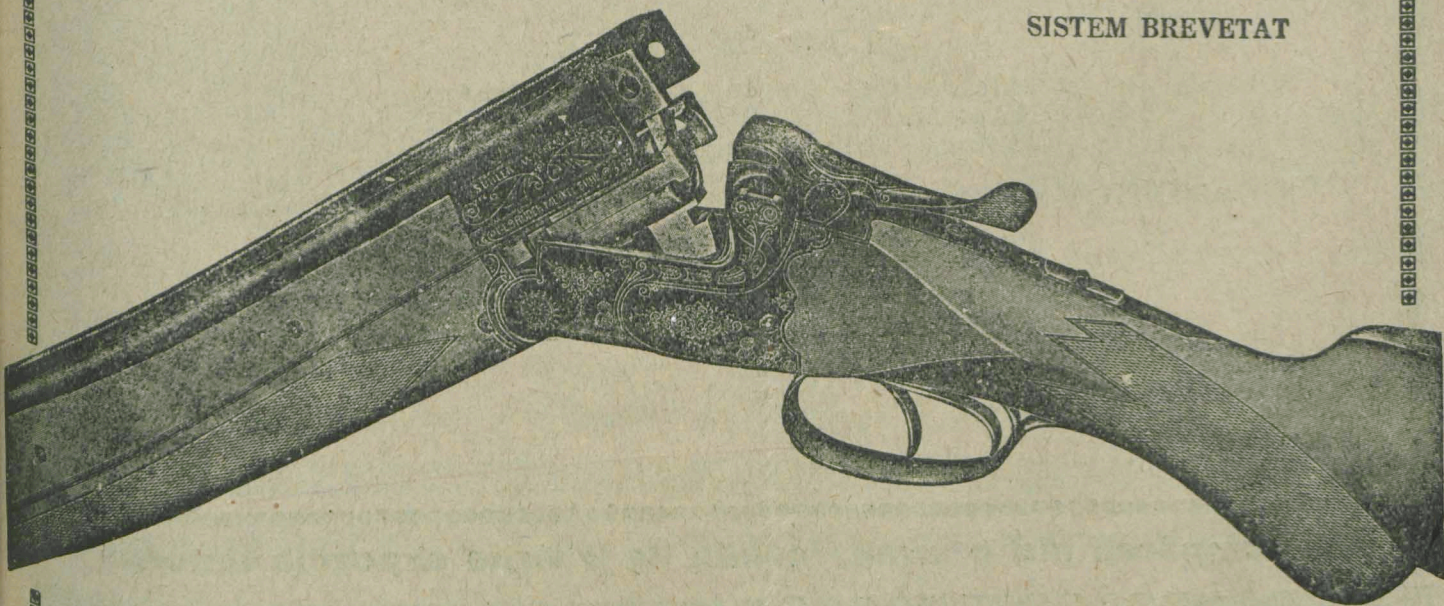
  
*Gebrüder Merkel*  
*Genchre*



MARCA FABRICII



SISTEM BREVETAT



## Arma viitorului pentru vânătoare și tip sportiv

Marile succese practice obținute cu armele noastre cu țevi suprapuse, dovedesc marile avantaje ale acestor arme sistem Bock:

- 1) Câmp de ochire complet liber, fără reflexe laterale;
- 2) Percutare infailibilă a capselor (sistem brevetat);
- 3) Inchizător de o putere de rezistență unică;
- 4) Tir de mare precizie, mai ales pentru distanțe mari, din cauza stabilității și a zăvoririi perfect simetrice a țevelor;
- 5) Tragere rapidă și precisă, datorită balansării și maniabilității impecabile a acestui model.

Fabricația acestor arme cu țevi suprapuse este specialitatea noastră. Indelungata noastră experiență și instalațiunile moderne cu totul perfecționate ale casei noastre, ne garantează exclusivitatea fabricației acestui sistem, pe care-l construim în următoarele modele:

- Arme de alice cu două țevi, sistem Bock (2 țevi de alice suprapuse).
- Arme expres cu două țevi, „ „ (2 țevi de glonț suprapuse).
- Arme mixte cu două țevi, „ „ (1 țevă de alice și una de glonț, suprapuse).

Aceste modele le putem construi și cu două sau mai multe rânduri de țevi. De pildă o armă de alice sistem Bock, cu un rând de țevi expres și alt rând de țevi mixte.

Cele mai fine arme de vânătoare cari se construiesc astăzi, sunt arme sistem Bock. Cu o astfel de armă, atât vânătorul cât și trăgătorul de porumbei, este echipat pentru orice gen de tir și pentru toată viața. Totodată mai recomandăm cunoscutele noastre arme DRILLING, reputeate prin soliditatea lor, precum și ELEGANTELE NOASTRE ARME DE ALICE, cari pot rivaliza cu cele mai fine arme engleze.

FABRICA DE ARME

**WAFFENFABRIK GEBRÜDER MERKEL, SUHL**

(GERMANIA)

REPREZENTATĂ IN ROMÂNIA PRIN „UNIUNE“

**Nu cumpărați nici o armă, înainte de a vizita expoziția Uniunii**

# BANCA FRANCO-ROMÂNĂ

CAPITAL SOCIAL LEI 100.000.000  
CAPITAL DE PLIN VĂRSAT LEI 50.000.000  
FOND DE REZERVĂ „ 12.200.000

BUCUREȘTI \* STRADA BURSEI No. 5

TELEFON: 10/17 și 46/8. TELEFON INTERBANCAR 67  
ADRESA TELEGRAFICĂ: „FRANCOBANK“

## SUCURSALE:

Alexandria, Câmpina, Caracal, Cernăuți,  
Constanța, Găești, Giurgiu, Roșiori de Vede,  
Slobozia, Slatina, Timișoara, Turnu-Măgurele

AGENȚII Costești, Corabia, Drăgănești, Făurei, Vidra, Zimnicea

Tot felul de operațiuni de  
bancă și autorizată să facă  
OPERAȚIUNI DE DEVIZE

**Nu cumpărați nici o armă, înainte de a vizita expoziția Uniunii**

Rezultate uimitoare!

Succes sigur!

# „VULPI“

**JDRI, DIHORI, NEVĂSTUICI, VIDRE**

Puteți prinde ușor, atrăgându-le în capcană cu mirosul excelentului preparat «FÖRSTER GEHEIMNIS» (secretul forestierului).

Cărticică cu sfaturi practice și modul de întrebuințare, scrisă în limba germană, se alăturază la fiecare comandă.

Expediția în provincie contra ramburs plus spese de ambalaj și de poștă. La comenzi mai mari rabat.

Adresați la reprezentantul general p. România:

## LEON V. PROCA

Sibiu, Str. Dr. I. Măcelar No. 2, sau la «Uniune».

## AVIZ

Carabină cu repetiție, sistem Manlicher 5 cartușe, pentru vânat mare, cu 2 trăgace, 2 înălțătoare pentru 100 și 200 pași, câtare de argint, pat de nuc frumos sculptat, armă foarte fin lucrată, precizie foarte mare, împreună cu 60 cartușe, glonț expansiv. Viteza la 25 metri—780 m. secundă—puterea de isbire 380 m. kgr. Se vinde ocazional numai cu 5500 lei prețul de cost. 2 perechi coarne de cerb din Maramureș, circa 13—14 ani, din care o pereche completă cu os frontal montată pe placă de stejar și altă pereche fără osul frontal — mari, frumoase, cântărind fiecare pereche între 10—12 kgrame se vând ocazional, ambele cu 7000 lei.

Mărci pentru răspuns.

Căpitan C. RĂDULESCU  
Strada Căpitan Virgil Tomescu, 17.—Focșani

## DE VÂNZARE

Căței de arret german păr scurt dela strămoși import. din Germania cu pedigree eminent. De preluat la 1 Febr. (2<sup>1</sup>/<sub>2</sub> luni). Prețul 2000 Lei bucata loco destinație. 500 Lei avans. Părinții la mai multe exp. premiați cu premii I, med. aur și Champion. Prenotări la

TR. LEOCA

secr. Reun. Regn. a prăsi-  
torilor de câini, CLUJ.  
„Banca Prima Ardeleană“



ATELIERUL DE CURELĂRIE

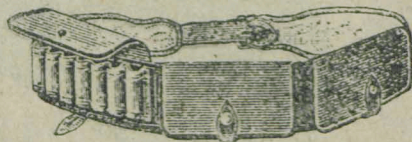
# IOAN TĂNĂSESCU

No. 75, CALEA VICTORIEI, No. 75

(IN CURTE, PESTE DRUM DE BISERICA ALBA)

BUCUREȘTI

Tocuri pentru arme, Genți de vânătoare, Zgărzi, Lesse, Curele de arme, Jambiere, Botnițe pentru câini, Bice de vânătoare, Cravașe împletite, Rucksacuri, Cartușiere, Cutii pentru cartușe, precum și orice articol de curelărie pentru vânători. Articole de voiaj, Portbagaje, etc. Genți pentru aparate fotografice



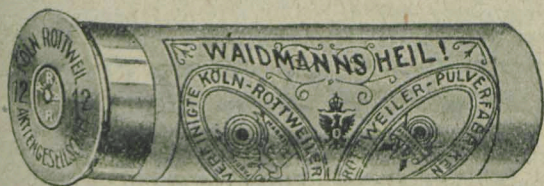
Copiază cu cea mai perfectă exactitate orice model adus din străinătate, lucrând cu mâna și din cel mai fin material.

LUCRU ARTISTIC ȘI CU PREȚURI ABSOLUT CONVENABILE.

**NU CUMPĂRAȚI NIMIC ÎNAINTE DE A VIZITA ATELIERUL NOSTRU**

NB. Membrii «Uniunii Generale a Vânătorilor din România» se bucură de o reducere de 10%.

**Nu cumpărați nici o armă, înainte de a vizita expoziția Uniunii**



Cartușele Rottweil cu tuburi roșii și negre încărcate cu pulbere fără fum sunt cele mai bune existente și se găsesc în toate calibrele.

Căptușeala de aluminiu este cea mai perfectă, amorsa sistem «GEVELOT» este cea mai bună.

Cartușele se vând atât încărcate complet, cât și fără alice, numai cu pulbere fără fum.

În afară de aceasta mai furnizăm tuburi de 65 și 70 mm. de toate calibrele pentru pulberea fără fum, marca «WOLFF». Arme Sauer și alte articole de vânătoare, avem întotdeauna în depozit.

Reprezentanța generală pentru România a cartușelor Rottweil-Waldmannsheil, Köln.

SZTRUHÁR și MANDEL  
Carei, jud. Sălaj

Un Cadou Artistic  
și distins este un

## Serviciu de Porțelan

*Rosenthal*

... CU MOTIVE DE VÂNĂTOARE ...

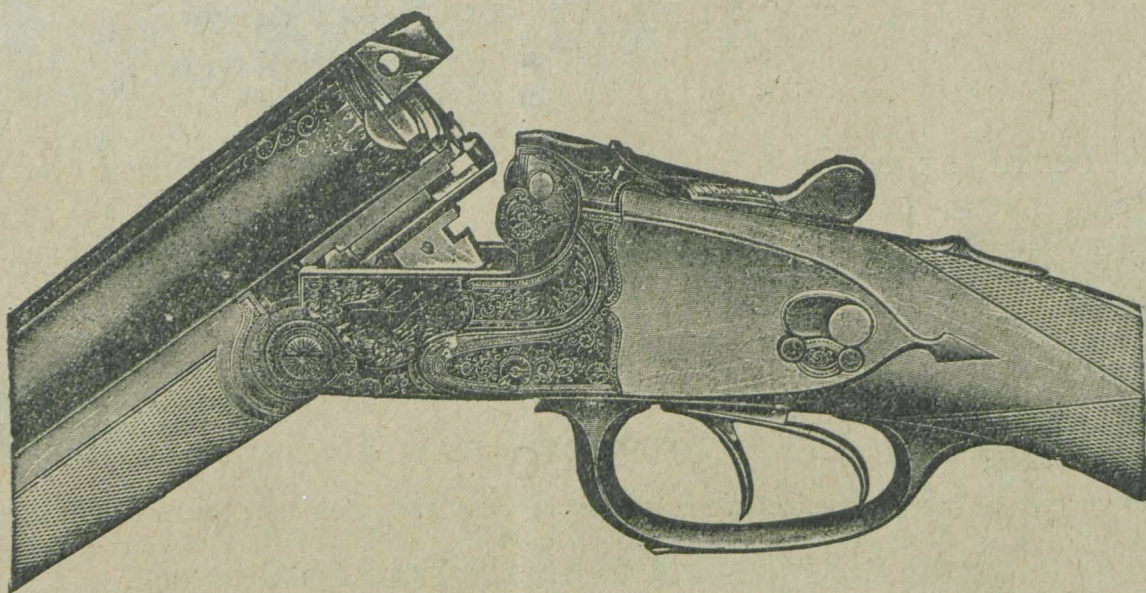
executat de cei mai renumiți artiști. De vânzare exclusiv pentru România Mare la S. A. R. pentru Porțelanuri

**ROSENTHAL**  
BUCUREȘTI, Calea Victoriei No. 41.

# C. A. FUNK & Co. SUHL (Germania)

## FABRICĂ DE ARME

FIRMĂ REPUTATĂ PENTRU ARMELE SALE DE PRIMUL RANG ȘI DE MARE PRECIZIE



*Construește orice armă de vânătoare și de sport, dela cea mai simplă până la cea mai elegantă. Execuție conștiincioasă și promptă. Tir de mare precizie și cu maximum de randament, dovedit cu certificatul oficial al standurilor de încercare, care întovărășesc fiecare armă.*

### SPECIALITĂȚI:

**SISTEM ANSON & DEELEY:** Arme de alice cu două țevi, sau cu una de alice și alta de glonț și expressuri, în toate calibrele, cu sau fără efortor.

**SISTEM ANSON & DEELEY:** Drillinguri, drillinguri-expressuri, etc. pentru cele mai puternice încărcături, în toate calibrele, cu sau fără armare separată a țevei de glonț și efortor.

**SISTEM ANSON & DEELEY:** Arme sistem Bock (cu țevile suprapuse), în toate calibrele, cu zăvor Greener simplu sau dublu (Kersten).

**SISTEM ANSON & DEELEY:** Arme pentru tirul de porumbei sistem Bock (țevi suprapuse), atât pentru vânătoare, cât și pentru tir la talere, având maximum de randament posibil, cu zăvor Greener simplu sau dublu (Kersten), cu sau fără efortor.

TOATE TIPURILE DE ARME SE POT EXECUTA ȘI CU COCOAȘE

### Arme de glonț de mare precizie sistem Block

pentru toate calibrele și cele mai puternice încărcături, având avantajul de a fi extrem de ușoare și foarte elegante, admirabile pentru orice gen de vânat. Soliditate extremă, dela cea mai simplă armă la cea mai rafinată execuție.

LA COMENZI SE POATE ȚINE SEAMA DE ORICE DORINȚĂ SPECIALĂ

*Modele ale acestei case, precum și cataloage și prospecte în patru limbi, se găsesc la «UNIUNE»*

**Nu cumpărați nici o armă, înainte de a vizita expoziția Uniunii**

# REVISTA VÂNĂTORILOR

ORGAN OFICIAL AL UNIUNEI GENERALE A VÂNĂTORILOR DIN ROMÂNIA

Redactată de cei mai de seamă tehniciani și specialiști în materie de vânatoare din țară, publică: articole cu subiecte pur vânătorești de interes general, privind protecția și înmulțirea vânatului, educația vânătorească, tehnica armelor, chestiunile juridice privitoare la legea vânatului, dispozițiunile luate de organele administrative ale vânătorei, lista contraveniențelor la legea de vânatoare, dări de seamă a societăților de vânatoare afiliate, precum și orice gen de literatură cu subiecte de vânatoare.

ABONAMENTUL ANUAL: 300 LEI  
PENTRU SOCIETĂȚILE AFILIATE 400 LEI

## ANUNȚURI COMERCIALE

1 PAGINĂ 5.000 LEI ANUAL

$\frac{1}{2}$  „ 3.000 „ „

$\frac{1}{4}$  „ 1.750 „ „

$\frac{1}{8}$  „ 1.000 „ „

ABONAMENTUL LA  
„REVISTA VÂNĂTORILOR“  
ESTE OBLIGATORIU PENTRU TOȚI  
MEMBRII UNIUNEI (Art. 6 din Statute)

„Revista VÂNĂTORILOR“  
este unicul mijloc de comunicare  
al tuturor vânătorilor din toată  
țara, care au să-și spună ceva.  
Deaceea, dacă aveți ceva de  
cumpărat, de vândut, de schim-  
bat, sau de pus vreo întrebare  
tehnică vânătorească, adresați-vă  
„Revistei VÂNĂTORILOR“.  
Numai aci puteți fi siguri că veți  
găsi pe aceia cărora vă adresați.

LA ORICE CORESPONDENȚĂ ATA-  
ȘAȚI MĂRCILE PENTRU RĂSPUNS.

Administrația revistei expediind regulat fiecare număr tuturor abonaților, orice vină de neprimire cade exclusiv în seama poștei, căreia trebuie adresate în scris toate reclamațiile.

UNIREA FACE PUTEREA  
STRÂNGETI-VĂ IMPREJURUL „UNIUNEI“

PREȚUL UNUI EXEMPLAR 30 LEI  
PREȚUL UNUI NUMĂR VECHI 40 LEI